
Mletá káva

Mnoho kofeinu
a málo chuti
36

Lyžařské přilby

Neriskujte hlavu
14

GPS navigace

Optimální trasou
04

**Mikrovlnné
trouby**

Zázraky nečekejte
28

Fotoaparáty

Vskutku široký
záběr
21

79 Kč

Na sjezdovce bezpečně

Chceme znát váš názor

Všelidové hlasování spotřebitelů

S jakými problémy se jako spotřebitelé nejčastěji potýkáte? Co vyžaduje nejrychlejší řešení? Výsledky hlasování rozhodnou, kterým oblastem se budeme jako největší česká organizace na ochranu spotřebitelů věnovat. I díky vašemu hlasu budeme moci lépe hájit zájmy spotřebitelů v České republice.

Všelidové hlasování: Který spotřebitelský problém považujete za nejpálčivější?

- nebezpečné výrobky a hračky
- kvalita a bezpečnost potravin
- nekalé praktiky obchodníků
- služby a poplatky bank a dalších finančních institucí
- služby a poplatky telekomunikačních operátorů
- ceny energií a nabídky jejich různých dodavatelů
- obchodní podmínky a problémy s reklamací
- jiný

Hlasovat můžete do 15. ledna 2013 na

www.dtest.cz/hlasovani

Řešíte-li aktuální spotřebitelský problém, volejte poradenskou linku časopisu dTest na čísle 299 149 009. Linka je v provozu každý všední den mezi 9. a 17. hodinou. Předplatitelé dTestu mají na čísle 272 272 273 k dispozici speciální poradenskou linku s přednostním servisem.

www.dtest.cz

Obsah

Testy

GPS navigace

Optimální trasou
04

Lyžařské příběhy

Neriskujte hlavu
14

Fotoaparáty

Vskutku široký záběr
21

Mikrovlnné trouby

Zázraky nečekejte
28

Mletá káva

Mnoho kofeinu a málo chuti
36

Právo

Účes předmětem smlouvy

35

Informační servis

Kam v Evropě na lyže

44

Finance

Ze spotřebitelských úvěrů si nevyberete

48

Rok minulý byl ve znamení potravin. Celospolečenská diskuse o tom, jak kvalitní je to, co jíme, nabírala na obrátkách a přinesla své ovoce. Zájem vás, našich čtenářů a předplatitelů, naše testy potravin katapultoval mezi nejčtenější a nejžádanější. Olivové oleje, mléčné čokolády, smetana nebo černý čaj, všechna tato témata patří na našem webu mezi nejvíce navštěvovaná. Všechny také pojí dohromady určitá rozpačitost z jejich výsledků. Výjimečně kvalitní výrobky, které jsme mnohdy očekávali, jsme neobjevili. Ani u extra panenských olivových olejů, nejvyšší jakostní třídy této potravin. Ty nejlepší nebyly špatné, ale stále to byla průměrná šed, potraviny vyrobené podle nejnižšího společného jmenovatele tak, aby jim nebylo co vyčíst, ani zklamání, ale ani nadšení. Drahé „renomované“ značky nebývaly o mnoho lepší než mnohé levné privátní značky supermarketů. Důkazem toho, že chuť a kvalita potravin je na globálním trhu „zglajchšaltovaná“ hrdě i náš aktuální test mleté kávy. Žádná sláva, chtělo by se říct.

Abych však nebyl jen negativistický. Mnoho věcí se podařilo. Věnovat se kvalitě potravin začalo patřit ke společenské prestiži. Unes prakticky nenaleznete noviny, časopis nebo zpravodajský server, jenž by se tématu potravin nevěnoval. Dozorové orgány spustily server Potravinový na pranýři s výsledky kontrol potravin. Otevřenost u státní správy nevidaná. Přestává nám být jedna, co jíme. A to je to jediné, co může věci zlepšit. Možná již letos uvidíme i potraviny výjimečně dobré a výjimečně kvalitní. Já tomu věřím.

Přeji vám dobré čtení

Václav Beneš

d
Test

XX. ročník

1. vydání měsíčníku dTest připravili:

Václav Beneš, Jan Hrouda, Ondřej Mročka, Alžběta Olbrichová, Lukáš Zelenský, Martin Váňa, PA (foto), Jiří Novák (ilustrace).

dTest, vydavatel Občanské sdružení spotřebitelů TEST (IČ: 45770760) se sídlem Černomohelská 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice.

Vedení redakce: Václav Beneš.

Grafický koncept a layout Olga Benešová (Side2), www.side2.cz.

Technická zpracování: Jana Salháňová, Revoluze 1575/2, Praha 4.

Tisk: Moravapress a.s. Informace o předplatném podlé a objednávky přijímá TEST, Černomohelská 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel.: 241 406 922,

fax: 241 406 933, e-mail: dtest@dtest.cz. Distribuce: PMS, a.s. (ČP) a Magnet Press Slovakia (SR). Správa distribuce: STRAPER s.r.o. (straper.cz).

dTest je zahrnut v monitoringu médií AnsoPress IT

Přetisk zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha, č. 3103/1994.

MK ČR E 6679 Na titulní straně použita ilustrační foto,

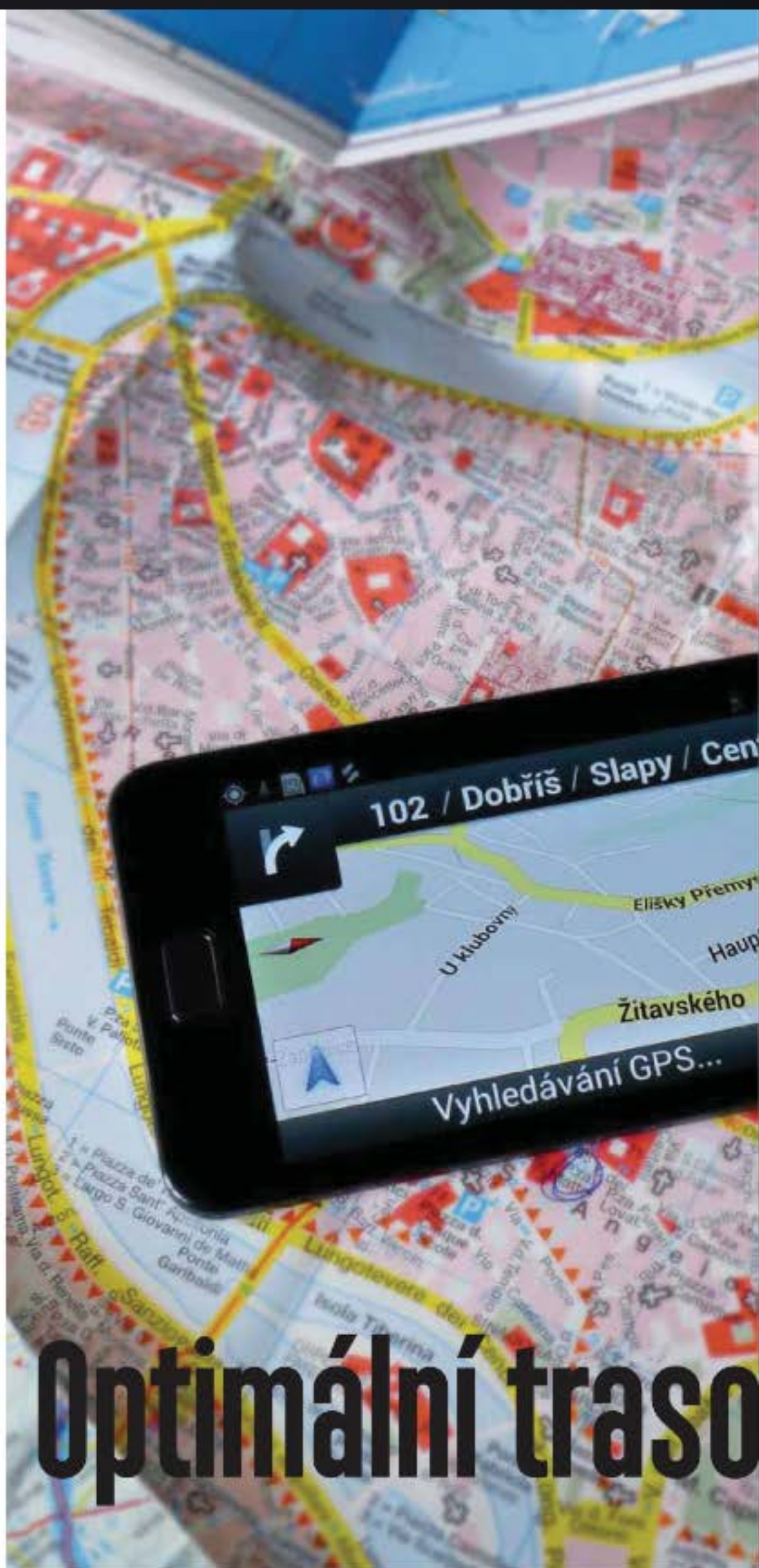
ISSN 1210-331X

Toto vydání vychází 3. 1. 2013

© Občanské sdružení spotřebitelů TEST, Praha

Test GPS navigace

Prodeje klasických navigací klesají, čím dál více motoristů se uchyluje k aplikacím pro chytré telefony. Test ukázal, že při srovnání s jednoúčelovými zařízeními ob stojí. Některé však mají řadu much. Do přehledu jsme zařadili navigace nově otestované i již dříve publikované, avšak stále aktuální. Která bude cestou na dovolenou provázet právě vás?

Optimální trasa

dobrá rada

První místo mezi samostatnými navigacemi získal model společnosti **TomTom Via 135 Europe Traffic Lifetime** (dobře, 4880 Kč). Zkušený tvůrce navigací obhájil svou pozici i na poli mobilních telefonů, a to nedávno uvedenou aplikaci **TomTom pro Android** (dobře, 850 Kč za variantu s mapami východní Evropy). I když dříve testovaná verze pro iPhone získala o trochu vyšší hodnocení. Nejlepší zdarma dostupnou navigaci pro mobily zůstává **Waze social GPS traffic & gas** (dobře, 0 Kč), ačkoliv ke svému chodu vyžaduje připojení k internetu. Každopádně platí: pokud máte chytrý telefon, za samostatnou navigaci utrácet nemusíte. Čím je váš smartphone rychlejší, tím lépe, ale navigaci zvládnou i méně výkonné modely. Jen počítejte s poněkud pomalejším výpočtem trasy.

V našich testech mezi klasickými navigacemi a aplikacemi pro chytré telefony rozdíl neděláme, oběma typům měříme stejným metrem. Abychom zajistili všem navigacím srovnatelné podmínky, provádíme zkoušky nikoliv v reálném provozu, ale v laboratoři s využitím simulátoru GPS signálu. Před začátkem testu jsme nejprve vyrazili do terénu, kde jsme zaznamenali zkušební jízdy nejen pro potřeby simulátoru, ale také na videokameru z pohledu řidiče. Při posuzování kvality navigování se oba záznamy přehrávají naráz, testující tak s každou navigací absolvují stejnou sérii zkušebních jízd v pozici virtuálního spolujezdce.

Testovací trasy jsme pečlivě vybrali tak, aby během nich došlo na celou škálu obvyklých i náročnějších situací. Část z nich prochází městskou zástavbou, jiné úseky vedou přes rychlostní komunikace, dálniční nájezdy, křižování a sjezdy. V každé situaci posuzujeme řadu aspektů. A to zejména úplnost, přesnost a jednoznačnost hlasových pokynů i jejich načasování. Dále přehlednost mapy a čitelnost znázornění trasy, kvalitu symbolické navigace a dalších ukazatelů či práci s automatickou změnou měřítka v závislosti na situaci.

Vedou známé firmy

V oblasti klasických navigací již tradičně dominují zkušení hráči TomTom a Garmin, kvalitní modely nabízí i značka Becker. Špatnou volbou nemusí být ani navigace Mio. Přístrojům této společnosti však sráží body málo výkonný hardware, kvůli kterému pracují o něco pomaleji, než by bylo ideální. Nicméně v porovnání s lepšími chytrými telefony jsou trochu pomalejší téměř všechny samostatné navigace, snad s výjimkou modelů Garmin nüvi 3590 a nüvi 140T. Rozdíl si všimnete zejména při pohybu v menu i při zadávání adres, a také na rychlosti výpočtu trasy (konkrétní časy naměřené v modelových situacích najdete v detailu jednotlivých produktů na našem webu, spolu s podrobnějšími výsledky zkoušek). Výše ročené ovšem kvalitu samotného navigování neovlivňuje, ta je koneckonců u vybraných jednoúčelových zařízení na poměrně vysoké úrovni.

Kvalita mobilních aplikací je o poznání různorodější. I v této kategorii vede ostřílený TomTom, který nedávno své portfolio rozšířil o navigaci pro

telefony s operačním systémem Android (verze pro iOS zvítězila v testu publikovaném loni v srpnu). Dobře si stojí rovněž aplikace značky Navigon, nyní spadající pod společnost Garmin. Mezi ostatními však Navigon vyčnívá svou mapovou politikou – jde o jednu z mála aplikací, která nenabízí aktualizace map zdarma.

Poměrně vysoké hodnocení získala také navigace ALK CoPilot Live a ani řada dalších není špatných, ačkoliv se co do kvality navigování již více blíží průměru. Neznamená to, že byste se s nimi ztratili. Jen se častěji dopouštějí různých excesů, ať už co se týče zobrazení trasy a instrukcí nebo kvality a načasování hlasových pokynů. Je na ně zkrátka menší spoleh, a pokud se je rozhodnete používat, musíte být trochu obezřetnější. Přehled nejvýznamnějších přešlapů konkrétních navigací najdete v krátkých shrnutích kladů a záporů na následujících stránkách.

Zdarma, ale s omezeními

Doposud jsme zmínili pouze mobilní aplikace, které se v podstatě neliší od klasických jednoúčelových přístrojů. Obvykle jsou placené, zato však uchovávají mapy v paměti telefonu a ke své funkci tedy nepotřebují internet. To oceníte při cestách do zahraničí nebo pokud nemáte předplacené mobilní připojení. Kromě těchto tradičnějších navigací narazíme rovněž na navigace dostupné zdarma. Specifické jsou tím, že bez internetu vám budou k ničemu. Kompletní mapové podklady nejsou jejich součástí, výseky mapy si stahují za jízdy.

Nejznámější navigace zdarma, Google Navigation, je součástí map přítomných ve všech chytrých telefonech s operačním systémem Android.

➤ str. 9

i Jak testujeme

podrobný postup testu GPS navigací najdete na www.dtest.cz/gps

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality GPS navigací

navigace 50 %
obsluha 40 %
konstrukce/aplikace 5 %
vybavenost 5 %

Test Navigace samostatně

	navigace samostatně					
	TomTom Via 135 Europe Traffic Lifetime	TomTom Go 1005 LIVE HDT Europe Lifetime	TomTom Via 130 Europe Traffic Lifetime	TomTom Start 60 Europe Traffic Lifetime	Garmin nüvi 3590 Lifetime	Becker Active 45
mapové podklady	Evropa	Evropa	Evropa	Evropa	Evropa	Evropa
průměrná cena (Kč)	4860	8490	4340	5200	8340	5370
cena aktualizace map (Kč)	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	1250 ¹⁾ 2)
hodnocení kvality	dobře 78 %	dobře 77 %	dobře 77 %	dobře 76 %	dobře 71 %	dobře 69 %
navigace	dobře 78 %	dobře 75 %	dobře 78 %	velmi dobře 80 %	dobře 64 %	dobře 69 %
rychlost spuštění a zjištění polohy	O	O	O	O	+	+
trasa: výpočet / přepočít	+ / +	O / +	O / ++	O / ++	+ / +	O / O
výstup: hlasový / obrazový	++ / ++	+ / ++	++ / ++	++ / ++	O / +	+ / +
viditelnost displeje / informace na displeji	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / +	+ / ++
navigace bez signálu GPS ⁴⁾	+	+	+	+	++	++
režim pro chodce	++	++	++	++	++	++
obsluha	velmi dobře 80 %	dobře 76 %	dobře 78 %	dobře 77 %	dobře 78 %	dobře 70 %
návod k použití / zapínání	O / ++	- / +	O / ++	- / ++	O / ++	+ / ++
výběr cíle / možnosti volby trasy	++ / +	+ / +	+ / +	++ / +	+ / +	+ / +
změna nastavení	+	+	+	+	+	+
menu	++	++	++	++	++	+
dotykový displej	++	++	++	++	++	++
konstrukce přístroje	dobře 66 %	velmi dobře 83 %	dobře 66 %	dobře 60 %	velmi dobře 84 %	dobře 71 %
instalace do vozu	+	++	+	O	++	++
zpracování	+	++	+	+	++	O
vybavenost	dobře 76 %	dobře 76 %	dobře 75 %	uspokojivě 47 %	dobře 74 %	dobře 63 %
počet zemí	++	++	++	++	++	++
vkládání uzavírek	✓	✓	✓	✓	✓	✓
dopravní zpravidla: RDS-TMC / služby Live	✓ / X	X / ✓ ⁵⁾	✓ / X	✓ / X	✓ / X	✓ / X
telefonování při zapnuté navigaci	+	+	+	X	+	-
provozní doba a nabíjení / provozní doba (min)	O 135	O 146	O 124	O 125	O 115	+ 190
technické údaje / vybavení						
úhlopříčka displeje (palce / cm)	5 / 12,7	5 / 12,7	4 / 10,2	6 / 15,2	5 / 12,7	4 / 10,2
dotykový displej	rezistivní	kapacitní	rezistivní	rezistivní	kapacitní	rezistivní
asistence řazení do jízdních pruhů	✓	✓	✓	✓	✓	✓
možné varianty trasy (počet)	2	2	2	2	3	4
trasa: nejkratší / úsporná / a více průjezdnými body	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓
trasa bez: placených úseků / dálnic / nebezpečných cest	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓
trasa pro: chodce / kolo / nákladní auto	✓ / ✓ / X	✓ / ✓ / X	✓ / ✓ / X	✓ / ✓ / X	✓ / X / X	✓ / ✓ / ✓
výběr cíle: z mapy / podle souřadnic	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / X	✓ / ✓

klíč:

++ + O - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano X ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ dvouletá aktualizace

²⁾ platí do 30 dnů od prvního spuštění

³⁾ doživotní aktualizace

⁴⁾ např. v tunelu

⁵⁾ 3 roky služby zdarma

Becker Professional 50	Garmin n0vi 2585TV Lifetime	Garmin n0vi 140T	Mio Spirit 697 Lifetime	Mio Spirit 495 Lifetime	Mio Spirit 480
Evropa	Evropa	Evropa	Evropa	Evropa	východní Evropa
6490	8840	3300	4800	3770	4260
zdarma ¹⁾	zdarma	2490 ²⁾	zdarma	zdarma	zdarma ¹⁾
dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 63 %	dobře 61 %	uspokojivě 56 %
dobře 69 %	dobře 61 %	dobře 63 %	dobře 67 %	dobře 67 %	dobře 66 %
+	+	+	o	o	o
o / o	o / +	o / +	o / ++	- / +	o / ++
+ / +	o / +	o / +	+ / +	+ / +	+ / +
+ / ++	++ / +	++ / +	+ / o	+ / o	+ / o
++	++	++	++	++	++
++	++	++	++	++	+
dobře 70 %	dobře 73 %	dobře 71 %	dobře 60 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 47 %
+ / ++	o / ++	o / +	++ / +	++ / +	++ / +
+ / +	+ / +	+ / +	+ / o	o / o	o / -
+	+	+	+	+	o
+	++	++	+	+	+
++	++	++	o	o	o
dobře 71 %	dobře 76 %	dobře 73 %	dobře 63 %	dobře 60 %	dobře 60 %
++	++	+	+	+	+
o	+	+	+	+	+
dobře 63 %	dobře 76 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 28 %
++	++	++	++	++	+
✓	✓	✓	✓	✓	x
✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	x / x
-	+	x	--	x	x
+ 155	o 155	o 201	o 135	o 167	o 138
5 / 12,7	5 / 12,7	4 / 10,2	5 / 12,7	4 / 10,2	4 / 10,2
rezistivní	rezistivní	rezistivní	rezistivní	rezistivní	rezistivní
✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	3	3	4	4	1
✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / x
✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / x / ✓
✓ / ✓ / ✓	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / x / x
✓ / ✓	✓ / x	✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / x

+ vítěz testu
o výhodný nákup

TomTom Via 135 Europe Traffic Lifetime

cena: 4860 Kč

dobře (78 %)

+ rozvržení a čitelnost zobrazených informací; výborná hlasová a vizuální navigace; orientace v mapě; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy na dálnicích umožňuje předvídat; dobrá asistence řazení do pruhů; uživatelsky přívětivé menu
- navigaci nelze oddělit od držáku, pokaždé se musí připevnit na sklo; velmi pomalý výpočet nejkratšího spojení mezi body vzdálenými kolem 1000 km

TomTom Go 1005 LIVE HDT Europe Lifetime

cena: 8490 Kč

dobře (77 %)

+ rozvržení a čitelnost zobrazených informací; výborná hlasová a vizuální navigace; orientace v mapě; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy na dálnicích umožňuje předvídat; dobrá asistence řazení do pruhů; kapacitní dotykový displej; uživatelsky přívětivé menu
- těžká; velmi pomalý výpočet nejkratšího spojení mezi body vzdálenými kolem 1000 km

Test Navigace samostatné

TomTom Via 130 Europe Traffic Lifetime
cena: 4340 Kč
dobře (77 %)

➤ rozvržení a čitelnost zobrazených informací; výborná hlasová a vizuální navigace; orientace v mapě; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy na dálnicích umožňuje předvídat; dobrá asistence řazení do pruhů; velmi rychlý přepočet trasy; uživatelsky přívětivé menu
➤ nelze oddělit od držáku, pokud se musí připevnit na sklo; velmi pomalý výpočet nejkratšího spojení mezi body vzdálenými kolem 1000 km

TomTom Start 60 Europe Traffic Lifetime
cena: 5200 Kč
dobře (76 %)

➤ velký displej s vysokým rozlišením; rozvržení a čitelnost zobrazených informací; výborná hlasová a vizuální navigace; orientace v mapě; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy na dálnicích umožňuje předvídat; dobrá asistence řazení do pruhů; velmi rychlý přepočet trasy; uživatelsky přívětivé menu
➤ velká a těžká; velmi pomalý výpočet nejkratšího spojení mezi body vzdálenými kolem 1000 km

Garmin nüvi 3590 Lifetime
cena: 8340 Kč
dobře (71 %)

➤ displej s vysokým rozlišením a detailnější mapou; velmi rychlá odezva na příkazy; uspořádání informací na displeji; skvělá čitelnost mapy i trasy; výborná vizuální navigace na dálnici; dobrá v zástavbě; dobrá asistence řazení do pruhů; praktický držák a snadná instalace; jasné a intuitivní menu
➤ občas matoucí hlasové instrukce, horší časování pokynů a časté neuvádění vzdálenosti; orientaci ve městě občas zhoršuje trochu zkreslená perspektiva

Becker Active 45
cena: 5370 Kč
dobře (69 %)

➤ fyzická klávesa „zpět“ přispívá ke snadnosti obsluhy; čitelnost mapy i trasy; vizuální navigace v zástavbě má dobrou perspektivu a vhodné barvy; až na výjimky kvalitní hlasová navigace; dobře navržené a jasné menu; praktický držák a snadná instalace
➤ menu má příliš vrstev; oproti modelu Professional 50 nepatrně méně jasný displej; na dálnici občas matoucí instrukce a přemíra nadbytečných informací; zobrazování názvů ulic postrádá logiku

Garmin nüvi 2585TV Lifetime
cena: 8840 Kč
dobře (67 %)

➤ velmi dobrá viditelnost displeje; uspořádání informací na displeji; skvělá čitelnost mapy i trasy; výborná vizuální navigace na dálnici; dobrá v zástavbě; praktický držák a snadná instalace; DVB-T tuner pro příjem TV vysílání; jasné a intuitivní menu
➤ občas matoucí hlasové instrukce, horší časování pokynů a časté neuvádění vzdálenosti; orientaci ve městě občas zhoršuje trochu zkreslená perspektiva

Garmin nüvi 140T
cena: 3300 Kč
dobře (66 %)

➤ velmi dobrá viditelnost displeje; rychlá odezva na příkazy; uspořádání informací na displeji; skvělá čitelnost mapy i trasy; výborná vizuální navigace na dálnici; dobrá v zástavbě; dobrá asistence řazení do pruhů; jasné a intuitivní menu; praktický držák a snadná instalace
➤ občas matoucí hlasové instrukce, horší časování pokynů a časté neuvádění vzdálenosti; orientaci ve městě občas zhoršuje trochu zkreslená perspektiva

Mio Spirit 697 Lifetime
cena: 4800 Kč
dobře (63 %)

➤ fyzická klávesa „zpět“ přispívá ke snadnosti obsluhy; dobrá hlasová a vizuální navigace; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat; přehledné a příjemné menu
➤ celkově pomalejší reakce; horší viditelnost silnic mimo trasu; občas špatná čitelnost trasy na dálnici; orientaci a odhad vzdálenosti zhoršuje menší měřítko mapy; realistická asistence řazení do pruhů pokrývá všechny informace

Mio Spirit 495 Lifetime
cena: 3770 Kč
dobře (61 %)

➤ dobrá hlasová a vizuální navigace; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat; přehledné a příjemné menu
➤ celkově pomalejší reakce; horší viditelnost silnic mimo trasu; občas špatná čitelnost trasy na dálnici; orientaci a odhad vzdálenosti zhoršuje menší měřítko mapy; realistická asistence řazení do pruhů pokrývá všechny informace

Becker Professional 50

cena: 6490 Kč

dobře (69 %)

➤ fyzická klávesa „zpět“ přispívá ke snadnosti obsluhy; čitelnost mapy i trasy; vizuální navigace v zástavbě má dobrou perspektivu a vhodné barvy; až na výjimky kvalitní hlasová navigace; praktický držák a snadná instalace; dobře navržené a jasné menu

➤ menu má příliš vrstev; na dálnici občas matoucí instrukce a přemíra nadbytečných informací; zobrazování názvů ulic postrádá logiku

Mio Spirit 480

cena: 4260 Kč

uspokojivě (56 %)

➤ dobrá hlasová a vizuální navigace; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat; přehledné a příjemné menu

➤ celkově pomalé reakce; málo citlivý dotykový displej; horší viditelnost silnic mimo trasu; občas špatná čitelnost trasy na dálnici; orientaci a odhad vzdálenosti zhoršuje menší měřítko mapy; realistická asistence řazení do pruhů překrývá všechny informace; nelze vkládat uzavírky

Hlavní nedostatky navigace od Applu nejlépe vyniknou při srovnání. Kvůli nesmyslně velkému měřítku, nevhodně zvolené perspektivě a málo kontrastním barvám i sto metrů před odbočením stěží vidíte, co vás čeká. Taktéž logika a čitelnost směrových tabulí v horní části displeje pokulhávají.

TomTom (vpravo) si se stejnou situací poradil mnohem lépe. Trasa je dobře čitelná, měřítko i perspektiva umožňují předvídat a šipky jasně ukazují, kudy jet.

Nepatří sice k nejlepším a nejsofistikovanějším, používat se však bez větších problémů dá. Konkurenční iPhone byl z tohoto hlediska donedávna v nevýhodě – žádnou integrovanou navigaci neobsahoval. To se změnilo na podzim minulého roku, když Apple představil vlastní mapy, ve kterých již navigace nechybí. Mapy si ale získaly reputaci již při svém uvedení a dodnes nejsou považovány za příliš povedený produkt.

Na tomto místě je vhodné uvést, že při vyhodnocování kvality navigací přesnost mapových podkladů v potaz nebereme. Systematicky posoudit, nakolik mapa odpovídá aktuálnímu stavu infrastruktury byt' jen jediné země (natož celé Evropy), by bylo nad naše skromné možnosti. Nicméně i při námatkové kontrole jsme narazili na několik chybně zanesených lokací. Například laboratoř, ve které zkoušky provádíme, byla umístěna o sto metrů dál. I taková „malichernost“ může v zástavbě významně znesnadnit nalezení cíle.

Apple zklamal

Faktem je, že ani samotná navigace se společnosti Apple moc nepovedla. Nedostatky jsme odhalili už v systému vyhledávání adres, nejproblematictější je však obrazová navigace. Zvolené barvy mapy jsou málo kontrastní a čitelnost trasy tím zvlášť za jasného dne celkem trpí. Kvůli příliš velkému měřítku je navíc mapa mnohdy téměř k ničemu. Na dálnicích je hloubka vykreslení 400 až 500 metrů, takže často vidíte jen svislou modrou linku a nic víc. Při přiblížení ke sjezdu nebo křížení pak čtení trasy ztěžuje nevhodná perspektiva. V zástavbě je měřítko ještě větší: vidět je zhruba na 200 metrů dopředu, což je extrémně málo. Leckdy o bližším se

manévru nemáte přehled, protože je do poslední chvíle mimo záběr. Často můžete spoléhat jen na symbolickou navigaci v horní části displeje.

Když nechcete utrácet

Nechcete-li za navigaci utrácet, sáhněte raději po zajímavě pojaté aplikaci Waze, která odvede lepší práci než řešení od Applu i od Googlu. Kladem je rovněž její sociální aspekt, umožňující uživatelům sdílet informace o problémech na vozovce s ostatními účastníky provozu. I díky tomu si získala naše sympatie. Tím ovšem výčet zdarma dostupných navigací nekončí. Přestože se do tabulky nevešla, alespoň zmínku zaslouží aplikace Nokia Drive přítomná v telefonech Nokia Lumia (její výsledky najdete v dTestu 08/2012 i na našem webu). Patří sice mezi základní navigace, méně nároční fidiči si s ní přesto nejspíš vystačí. Její přednost tkví v tom, že na rozdíl od jiných bezplatných počinů naviguje i bez připojení k internetu.

Bez internetu se obejde také bezplatná navigace ALK CoPilot Free, ta se však umístila na poslední příčce žebříčku a doporučit ji v žádném případě nelze. Snad jen v případě naprosté nouze. Nabízí pouze 2D mapu, ve výchozím nastavení statickou a směrově neorientovanou. Než zjistíte, že lze přepnout na tradičnější pohyblivé zobrazení, dost možná své snažení vzdáte. Hlasové pokyny pak zcela chybí, přepčet trasy je nutné spouštět ručně a dalo by se pokračovat. Těžko říct, kolik uživatelů tato jen stěží použitelná aplikace naláká na svou kvalitní plnou verzi. ✖

Test Navigace pro mobily

	navigace pro mobily					
	TomTom Eastern Europe	ALK CoPilot Live Premium Europe	Navigon Mobile Navigator	Wazado Mobile NAVV Eastern Europe	Sygyic GPS Navigation	Waze social GPS traffic & gas
mapové podklady	východní Evropa	Evropa	Evropa	východní Evropa	střední Evropa	svět
průměrná cena (Kč)	850	1120	1500	850	780	0
cena aktualizace map (Kč)	zdarma	zdarma	750 ²¹	400	zdarma	x ²²
hodnocení kvality	dobře 71 %	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 62 %
navigace	dobře 67 %	dobře 61 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 59 %
rychlost spuštění a zjištění polohy	o	+	o	+	+	+
trasa: výpočet / přepočít	+ / ++	++ / +	+ / ++	++ / -	+ / o	++ / o
výstup: hlasový / obrazový	+ / +	o / +	+ / o	o / o	o / o	o / +
viditelnost displeje / informace na displeji	o / ++	+ / +	o / +	+ / +	o / ++	+ / +
navigace bez signálu GPS *	+	++	o	++	++	--
režim pro chodce	++	++	++	++	++	--
obsluha	dobře 77 %	velmi dobře 80 %	dobře 73 %	dobře 69 %	dobře 72 %	dobře 68 %
návod k použití / zapínání	-- / +	+ / o	-- / +	-- / o	o / ++	- / ++
výběr cíle / možnosti volby trasy	+ / ++	++ / +	++ / ++	+ / o	+ / +	+ / o
změna nastavení	+	o	o	o	o	o
menu	++	++	+	++	++	++
dotykový displej	++	++	++	++	++	++
aplikace	dobře 76 %	dobře 73 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 100 %	dobře 65 %	dostatečně 36 %
nákup a instalace	++	+	++	++	-	++
navigace / výpočet trasy bez internetu	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / x
aktualizace map v aplikaci	x	x	✓	✓	x	✓
vybavenost	uspokojivě 59 %	dobře 61 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 37 %	dobře 76 %
počet zemí	+	++	++	+	+	++
ukládání / uzavírání	✓	✓	✓	✓	x	✓
dopravní zpravodajství: služby Live / zdarma	✓ / x	✓ ²³ / x	✓ ²⁴ / x	x / x	✓ / x	✓ / ✓
telefonování při zapnuté navigaci	o	o	-	o	--	o
provozní doba a nabíjení / provozní doba (min)	+ 253	+ 189	+ 227	+ 195	+ 301	+ 228
technické údaje / vybavení						
operační systém: testovaná verze / podporováno	Android / iOS	iOS / Android	Android / iOS, Windows Phone	iOS	Android / iOS	iOS / Android
asistence řazení do jízdních pruhů	✓	✓	✓	✓	✓	x
možné varianty trasy (počet)	2	3	3	1	1	3
trasa: nejkratší / úsporná / s více průjezdními body	✓ / ✓ / ✓	✓ / x / ✓	✓ / x / ✓	✓ / x / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / x / x
trasa: bez placených úseků / dálnic / nebezpečných cest	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / x / x	✓ / x / x	✓ / ✓ / ✓
trasa pro: chodce / kolo / nákladní auto	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓	✓ / x / x	✓ / x / x	x / x / x
výběr cíle: z mapy / podle souřadnic	✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓

klíč:

++ + o - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Testováno na telefonech Apple iPhone 4S (iOS)

a Samsung Galaxy S II (Android); Apple Maps na iPhone 5.

Be-on-road GPS Navigation	Google Navigation	Dynavix Europe GPS Navigation	Apple Maps	Soleasoft SARL Iway GPS Navigation	ALK CoPilot Free
střední Evropa ¹⁾	svět	Evropa	svět	svět	regionální
750 ²⁾	0	1750	0	360	0
zdarma	x ²⁾	zdarma	x ²⁾	x ²⁾	zdarma
uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 51 %	dostatečně 32 %	dostatečně 30 %
uspokojivě 52 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 32 %	dostatečně 30 %
o	++	o	++	o	+
+ / o	+ / -	+ / o	+ / +	o / -	+ / +
o / o	o / o	- / o	+ / -	- / -	-- / -
o / +	- / +	+ / +	- / -	o / o	+ / -
++	+	--	--	--	--
++	++	--	++	o	++
dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 68 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 44 %	dobře 76 %
-- / ++	-- / ++	-- / o	-- / o	-- / o	-- / o
++ / o	+ / o	+ / +	o / +	o / -	++ / +
o	o	o	o	-	o
o	+	++	+	o	++
++	++	++	++	++	++
dobře 67 %	dostatečně 37 %	dobře 73 %	dostatečně 37 %	dostatečně 30 %	velmi dobře 92 %
-	++	+	++	o	o
✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	x / x	x / x	✓ / ✓
✓	✓	x	✓	✓	✓
dobře 60 %	dobře 70 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 45 %
+	++	++	++	++	-
✓	x	✓	x	x	✓
✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	x / x	x / x	x / x
-	o	o	o	o	o
+ 270	+ 319	+ 155	+ 250	+ 190	+ 205
Android / iOS, Windows Mobile	Android	iOS / Android	iOS	iOS	iOS / Android
x	x	✓	x	x	x
1	3	1	3	1	3
✓ / x / ✓	x / x / x	✓ / x / ✓	x / x / x	x / x / ✓	✓ / x / x
✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / x	x / x / x	x / ✓ / x	✓ / ✓ / x
✓ / x / x	✓ / x / x	x / x / x	✓ / x / x	x / x / x	✓ / ✓ / ✓
✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓	✓ / x	x / x	✓ / ✓

¹⁾ Po uzavření testu vydána nová verze umožňující zdarma používat volně dostupné OpenStreet mapy.

²⁾ dvouletá aktualizace

³⁾ Z internetu se načítá vždy nejnovější verze mapy.

⁴⁾ např. v tunelu

⁵⁾ Živé dopravní zpravodajství v tuto chvíli není poskytováno pro ČR.

🌟 vítěz testu

👉 výhodný nákup

TomTom Eastern Europe

cena: 850 Kč

dobře (71 %)

👍 rozvržení a čitelnost zobrazených informací; dobrá hlasová a vizuální navigace; orientace v mapě; čitelnost trasy; hloubka vykreslení mapy na dálnicích umožňuje předvídat; uživatelsky přívětivé menu

👎 menší tlačítka; oproti samostatným navigacím méně povedené směrové tabule

ALK CoPilot Live Premium

cena: 1120 Kč

dobře (69 %)

👍 dobrá vizuální navigace; čitelnost trasy i mapy; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; díky hloubce vykreslení mapy lze předvídat; přehledné a uživatelsky přívětivé menu

👎 nedostatky v hlasové navigaci, občas nesdělí vzdálenost k akci, vynechá důležité instrukce, neopakuje instrukce pro kruhové objezdy; nespolehlivá asistence řazení do pruhů

Test Navigace pro mobily

Navigon Mobile Navigator
cena: 1500 Kč
dobře (68 %)

➤ nabízí více relevantních variant trasy; dobrá hlasová navigace; čitelnost trasy; věrohodné znázornění terénu; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat

➤ nelze zadat jako cíl centrum města; horší navigace na kruhových objezdech; občas nepřehledná mapa kvůli spoustě zobrazených informací; obzvláště v zástavbě znesnadňuje orientaci malé měřítka mapy; méně sofistikovaná asistence řazení do pruhů; malá tlačítka v menu

Wazado NAVV Eastern Europe
cena: 850 Kč
dobře (64 %)

➤ jasné a logické rozvržení informací; na dálnicích přesná a detailní mapa s velkou hloubkou vykreslení; dobře čitelná mapa s vhodným měřítkem v zástavbě; logické a uživatelsky přívětivé menu

➤ upozornění na překročení max. rychlosti a asistence pro řazení do pruhů blokují část výhledu; často irelevantní pokyny na dálnicích; občas špatné časování instrukcí; na dálnici obtížně čitelná trasa kvůli nízkému kontrastu a malému měřítku; horší a pomalejší algoritmus přepočtu trasy

Sygic GPS Navigation
cena: 780 Kč
dobře (62 %)

➤ plynulost pohybu v mapě; dobrý kontrast a čitelnost trasy; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat, zvláště v zástavbě; zobrazení bodů zájmu; příjemné uživatelské rozhraní, logické a přehledné menu

➤ aplikace je vázána na konkrétní telefon; nejasné hlasové instrukce, zvláště na dálnicích; poslední instrukce před akcí sdělována příliš pozdě; nespolehlivá asistence řazení do pruhů

Waze social GPS traffic & gas
cena: 0 Kč
dobře (62 %)

➤ zdarma; sdílení informací mezi uživateli; přehledné zobrazení mapy a informací na displeji; dobrá vizuální navigace; věrohodné znázornění terénu v zástavbě; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat; jasné a logické menu

➤ mapy stahuje z internetu; vzdálenosti uváděné vizuální a hlasovou navigací se liší; poslední instrukce na dálnici sdělovány pozdě; na dálnici špatně čitelná trasa kvůli malému měřítku; body zájmu nelze třídit podle kategorií; nemá asistenci řazení do pruhů

Google Navigation
cena: 0 Kč
uspokojivě (58 %)

➤ zdarma; plynulost pohybu v mapě; rozvržení informací na displeji; nabízí více relevantních variant trasy; rychlý výpočet tras

➤ mapy stahuje z internetu; nízký kontrast snižuje orientaci v mapě; nelze zvolit typ trasy; nepřehledná a upovídaná hlasová navigace; špatná navigace na kruhových objezdech; nemá asistenci řazení do pruhů; nelze vkládat uzavírky; horší algoritmus přepočtu trasy

Dynavix Europe GPS Navigation
cena: 1750 Kč
uspokojivě (56 %)

➤ jasné a relevantní hlasové pokyny na dálnicích; dobrá vizuální navigace v zástavbě; hloubka vykreslení mapy umožňuje předvídat; přívětivé uživatelské rozhraní

➤ největší problémy s nalezením zahraničních adres a bodů zájmu; vynechává pokyny na složitých dálničních křižovatkách či kruhových objezdech; občas časování pokynů; podivná perspektiva; špatně čitelná trasa při oddálení kvůli zvoleným barvám; méně sofistikovaná asistence řazení do pruhů

Apple Maps
cena: 0 Kč
uspokojivě (51 %)

➤ relativně dobrá hlasová navigace; nabízí více relevantních variant trasy; neobvyklé a poměrně přívětivé uživatelské rozhraní

➤ mapy stahuje z internetu; časování pokynů na dálnicích; hlasová navigace občas moc upovídaná; nízký kontrast mapy a trasy; vizuální navigace na dálnici a často i v zástavbě téměř k ničemu; příliš velké měřítko a velmi malá hloubka vykreslení mapy znesnadňují orientaci i předvídat; ne zcela spolehlivé vyhledávání adres; chyby v mapových podkladech

Soleasoft SARL lway GPS Navigation
cena: 360 Kč
dostatečně (32 %)

➤ mapy stahuje z internetu; mají nízké rozlišení; názvy měst a ulic jsou správně orientovány, jen když jedete na sever, pokud jedete na jih, jsou vzhůru nohama; nesnadná a matoucí obsluha; nelze zvolit typ trasy; rozvržení informací je asi nejhorší ze všech; špatná hlasová i vizuální navigace; velmi pomalý přepočet trasy; často padá

Be-on-road GPS Navigation

cena: 750 Kč

uspokojivě (59 %)

➤ kontrast mapy a čitelnost trasy; ve většině případů přehledná mapa s dobrou hloubkou vykreslení; umožňuje výběr mapových podkladů od různých dodavatelů (od nové verze včetně zdarma dostupných OpenStreet map)

➤ aplikace je vázána na konkrétní telefon; matoucí uživatelské rozhraní s mnoha vrstvami v menu; občas matoucí hlasové pokyny na dálnici a kruhových objezdech; časování pokynů; příliš barev a informací může v husté zástavbě rušit; nemá asistenci pro řazení do pruhů; horší algoritmus přepočtu trasy

ALK CoPilot Free

cena: 0 Kč

uspokojivě (30 %)

➤ zdarma; jasné a uživatelsky přívětivé menu a dobrá obsluha
➤ nemá hlasovou navigaci; pouze základní 2D vizuální navigace; ve výchozím režimu nepohyblivá mapa orientovaná na sever (lze přepnout do tradičtějšího režimu); žádné směrové ukazatele, ani asistence řazení do pruhů; malé měřítko mapy, bez automatického přiblížování; přepočet trasy třeba spustit ručně

i

Navigace v mobilu

➤ Stojí méně, některé jsou zdarma. Za aktualizaci map se obvykle neplatí. Zvláště na lepších telefonech jsou rychlejší. Smartphony mají obvykle citlivější dotykové displeje.

➤ Nemáte-li chytrý telefon, už tak výhodné nejsou. Musíte si koupit držák do vozu a napájecí kabel. Jednoúčelovou navigaci může sdílet více řidičů, telefon těžko. Některé nefungují bez připojení k internetu.

Samostatné navigace

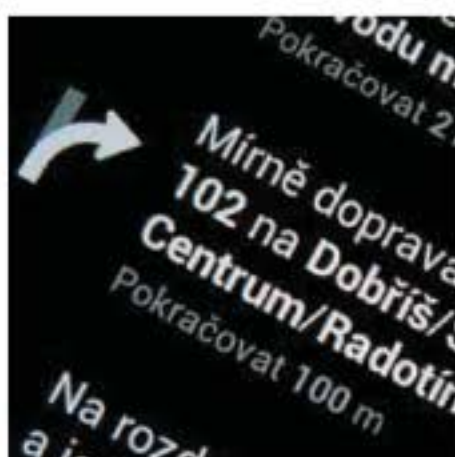
➤ Může je používat více řidičů. Matné displeje většiny navigací jsou o něco lépe čitelné na jasném světle. Držák a napájecí kabel jsou součástí balení.
➤ Vzhledem k méně výkonným procesorům jsou trochu pomalejší. Aktualizace map bývají zpoplatněny. Další zařízení, které musíte nosit s sebou.

+

On-line navigace vyžadují připojení k internetu nejen při stahování map, ale také při výpočtu trasy. Čistě pro orientaci uvádíme objem dat přenesených při plánování cca desetikilometrové cesty a jejím následném průjezdu.

Google Navigation si během volby a výpočtu trasy s mobilní sítí vyměnil necelý 0,1 MB, při jízdě pak cca 0,2 MB dat. To navigace od Applu je mnohem lačnější. V každém ze zmíněných kroků přenesla přes 2 MB, celkem tedy více než 4 MB dat. Daty nešetří ani Waze. Zatímco verze pro Android si s internetem vyměnila 0,14 MB při plánování a 1,2 MB při jízdě, varianta pro iOS dokonce 0,15 a 3,3 MB. U navigace Soleasoft SARL Iway pak objem přenesených dat činil necelých 0,4 plus 1,9 MB.

Komunikace s internetem se neztíká ani offline navigace s mapami v přístroji. Jednak kromě GPS využívají i další způsoby upřesňování polohy (např. aGPS), a rovněž mohou komunikovat se servery svých tvůrců. Jedná se o menší objemy dat; nejvíce přenesly aplikace pro operační systém iOS Sygic (přes 0,2 MB) a ALK CoPilot (necelých 0,5 MB). Raději tedy před překročením hranic zkontrolujte, zda máte v nastavení telefonu vypnutý datový roaming.

i

Dobře zvažte, s jakým mapovým pokrytím si navigaci koupíte. Nechcete-li utrácet za mapy celého kontinentu, možná se dostanete do svízelné situace. Česká republika se totiž z pohledu navigací nachází na okraji východní Evropy. Jsou-li vaším pravidelným cílem třeba chorvatské nebo bulharské pláže a na západ nejezdíte, je to jednoduché: kupte si mapy východního bloku. Chystáte-li se však na alpské svahy nebo do Německa, budete si nejspíš muset pořídit celoevropskou variantu. Balíček pokrývající střední Evropu je nabízen jen menšinou výrobců.

>

Detailní výsledky celkem 61 navigací na www.dtest.cz

Na www.dtest.cz/gps naleznete 61 nově i dříve otestovaných samostatných navigací i mobilních aplikací, detailnější hodnocení zkoušek a přehled vybavení. Navigace lze třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat. Výsledky jsou přístupné předplatitelům.

Test

Lyžařské přilby

Všechny přilby pro zimní sporty chrání lépe než vlněná čepice. Mnohé naráží na potíže s nastavením a pohodlným nošením. Jiné obtěžují při jízdě nepříjemným hvízdáním. I v lyžařských přilbách jsme našli zvýšené množství nežádoucích chemických látek. Dobrou přilbu lze pořídit již za dva tisíce korun.

Neriskujte hlavu

d dobrá rada

Nejlepší přilbou z našeho testu je **Atomic XEED Ritual** (dobře, 3440 Kč). Za poměrně dost peněz získáte velmi solidní ochranu a komfortní výrobek, který dobře padne, dobře větrá a má jen drobné nedostatky. **Wintex Elite V44** (dobře, 1890 Kč) je volbou pro všechny. Nemá sice sofistikovaný systém nastavení hlavové opěrky, pouze výměnné čalounění, které je z méně kvalitních materiálů, hlavní úkol, tedy ochránit při pádu, zvládne stejně dobře jako přilby za téměř dvojnásobek. Mezi našimi testujícími patřila k těm, které hodnotili jako nejpohodlnější, spolu s druhou umístěnou **Uvex hypersonic** (dobře, 3280 Kč). Ta se v praktických zkouškách umístila nejlépe ze všech testovaných.

Povinnost nosit na sjezdovce lyžařskou přilbu zatím v České republice bohužel neplatí. V Polsku či Itálii si bez přilby nezalyžují děti do patnácti let stejně jako v některých rakouských spolkových zemích. Ve Švýcarsku jezdí podle průzkumů 84 procent všech lyžařů s přilbou. Situace se lepší i u nás a přilba se stává dobrovolným standardem. Rozebírat, proč je nošení přilby důležité nemá příliš smysl; to je snad jasné každému, kdo někdy stál na sjezdovkách nebo snowboardu. Naším cílem však není přesvědčovat vás o nutnosti nošení přilby. Vyzkoušeli jsme šestnáct přileb, a to jak v laboratoři, tak na sjezdovce, abyste věděli, která vás nebudou tlačit a která zajistí nejlepší ochranu pro vaši hlavu.

Hůlky neprojdou

Všechny testované přilby plní svou klíčovou roli – tlumí náraz a chrání tak hlavu lyžaře či snowboardisty. Tlumení nárazu bylo hodnoceno nejhůře »uspokojivě«. Přilby neklamaly ani v druhém kritickém laboratorním testu; odolnosti proti proražení. Požadavky normy splnily všechny bez výhrad, vaše hlava je tak dobře chráněná před hroty lyžařských hůlek a podobnými riziky.

Dalšími zkouškami již přilby tak snadno neprocházely. To se týkalo zejména řemínků přilby. Ty jsou součástí tzv. náhlavní vložky, tedy všech vnitřních částí, které zajišťují držení přilby

Přilba, která dobře sedí na hlavě, by se bez zapnutých řemínků neměla při lehkém zatřesení hlavou hýbat. Většina přileb umožňuje přesné přizpůsobení hlavě lyžaře za pomoci různých systémů. Nejčastější je stahovací systém s otočným kolečkem na temeni podobně jako u cyklistických přileb. Přilby Salomon a Burton R.E.D. mají nafukovací systém. Zatímco u Salomonu funguje dobře, u druhé jmenované je nafukovací polštářek umístěn příliš vysoko a tlačí na zadní část hlavy. Poc a TSG umožňují přizpůsobení hlavě pouze pomocí výměnných polštářků čalounění připevněných suchým zipem. To není ani příliš pohodlné ani praktické. Všechny prvky uchycení a nastavení včetně větracích otvorů by se u kvalitní přilby měly snadno ovládat i v lyžařských rukavicích. Při výběru je také nezbytné vyzkoušet, zda přilba pasuje k lyžařským brýlím. Mezi obroučkou brýlí a přilbou nesmí profukovat a přilba nesmí brýle tlačit na nos.

na hlavě a její správné a pohodlné seřízení. Nad tím, že některé nepříjemně škrábaly na bradě, by bylo možné přimhouřit oko. Větším problémem bylo to, že řemínky některých přileb nešlo v případě zatížení snadno otevřít. Pokud se při nehodě přilba o něco zachytí, můžete tak na ní zůstat viset. V lepším případě riskujete poranění hrtanu, v tom horším uškrcení. Dvanáct přileb získalo za tento bezpečnostní nedostatek hodnocení dostatečně (v tabulce v řádce náhlavní vložka). Podle normy se přezka musí sama rozepnout při zatížení 50–100 kilogramů. V našem testu jsme to zkoušeli až do 160 kilogramů. Výsledky přileb Atomic, Uvex, Wintex a Burton R.E.D. dokazují, že dostat tomuto požadavku lze.

➤ str. 20

Jak testujeme

podrobný postup testu přileb najdete na www.dtest.cz/prilby

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality přileb

ochrana a zpracování 50 %
jízdy a obsluha 45 %
nežádoucí látky 5 %

Test Lyžařské přilby

	lyžařské přilby					
	Atomic XEED Ritual	Uvex hypersonic	Wintex ELITE V44 Racing Gear	Giro G10	Scott Chase MIPS	Carrera Makani
průměrná cena (Kč)	3440	3280	1890	2780	3600	2550
hodnocení kvality	dobře 74 %	dobře 72 %	dobře 68 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 62 %
ochrana a zpracování	dobře 79 %	dobře 72 %	dobře 67 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %
tlumení nárazu	+	o	+	+	o	o
odolnost proti proražení	++	++	++	++	++	++
náhlavní vložka	++	+	+	—	—	—
zorné pole	++	++	++	++	++	++
vnímání zvuků	+	+	o	o	+	+
kvalita zpracování	++	++	+	++	+	++
odolnost čalounění vůči oděru	++	++	--	++	++	++
jízdy a obsluha	dobře 69 %	dobře 76 %	dobře 68 %	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 67 %
uživatelské pokyny	+	++	+	++	+	+
nastavení přilby	o	+	+	+	+	+
nasazování / sundávání	+ / +	+ / +	++ / ++	+ / +	+ / +	+ / +
pohodlnost	+	++	++	+	+	+
řemínky / pásky	+ / +	+ / +	o / +	++ / +	+ / +	+ / +
hmotnost	o	+	+	+	+	o
hluk působený přilbou	+	+	+	+	+	+
omezení sluchu	+	+	+	+	+	+
použití s lyžařskými brýlemi	+	+	+	+	+	+
stabilita na hlavě	+	++	++	o	+	+
použití s dlouhými vlasy	+	+	o	o	o	o
odvětrávání	+	+	o	+	o	+
výměna čalounění	o	o	x	o	o	o
nežádoucí látky	dobře 61 %	uspokojivě 41 %	dobře 79 %	dobře 79 %	dobře 79 %	dobře 71 %
technické údaje						
materiál přilby	neuveďeno	karbon	ABS	neuveďeno	polykarbonát	ABS
velikosti (cm)	51–63	53–62	54–61	52–62,5	51,5–63,5	51–61
dostupné velikosti	S 51–55, M 55–59, L 59–63	XS 53–54, S 55–56, M 57–58, L 59–60, XL 61–62	XS 54, S 56, M 58, L 60, XL 61	S 52–55,5, M 55,5–59, L 59–62,5	S 51,5–55,5, M 55,5–59,5, L 59,5–63,5	XXS/XS 51–55, S/M 55–59, L/XL 59–61
hmotnost (vel. M, g)	590	530	510	490	470	480
odnímatelné náušníky	✓	✓	✓	✓	✓	✓
typ zapínání	přezka	pásek	pásek	přezka	přezka	přezka
rychloupínání na hlavě	✓	✓	x	✓	✓	✓
regulace větrání: klapky / čalounění	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	x / x	✓ / x

klíč:

++ + o - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Head Sensor	Salomon Ranger Custom Air	Casco SP-5.1	Alpina Cheos	Bollé Synergy	Smith Aspect	Cratoni C-Durango	TSG Arctic Kraken	Poc Receptor BUG	Burton R.E.D. Hi-Fi Mips
2500	2840	2900	3180	2500	2520	1850	2290	3190	3000
dobře 61 %	dobře 61 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %
uspokojivě 53 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	dobře 71 %
+	+	+	+	o	+	+	o	+	+
++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
o	+	+	+	+	+	o	+	+	+
++	++	++	+	++	+	+	o	+	o
++	++	++	++	++	--	o	--	o	o
dobře 67 %	dobře 75 %	dobře 63 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 65 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 59 %	dobře 60 %	uspokojivě 49 %
+	+	++	++	+	+	+	++	+	+
+	++	+	+	+	+	+	o	o	o
+ / ++	+ / +	+ / ++	+ / ++	+ / +	+ / +	o / +	+ / +	+ / +	+ / +
+	++	+	o	+	+	o	+	o	-
++ / ++	+ / +	+ / ++	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / +	o / +	o / +	- / +
+	+	-	+	+	+	o	o	o	+
+	+	+	+	+	++	+	o	+	+
+	+	+	+	+	o	+	+	+	+
o	+	+	+	+	o	o	+	o	+
+	+	o	+	++	+	o	+	+	+
+	+	o	-	o	o	+	o	o	o
o	+	o	o	o	o	o	-	+	-
o	o	x	o	o	o	o	o	o	o
dobře 72 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 70 %	dostatečně 33 %	velmi dobře 90 %	dobře 68 %	uspokojivě 51 %
polykarbonát	neuvedeno	ABS	polykarbonát / ABS	ABS	neuvedeno	neuvedeno	ABS	polykarbonát	polykarbonát
52-63	54-62	52-62	55-61	54-61	51-67	52-62	54-59	51-62	55-63
XS/S 52-55, M/L 56-59, XL/XXL 60-63 dámská Grace 52-59	XS 54-55, S 55-56, M 57-58, L 58-59, XL 60-61, XXL 61-62 dámská Icon 53-59	S 52-54, M 54-58, L 58-62	55-59, 58-61	54-58, 58-61	S 51-55, M 55-59, L 59-63, XL 63-67 dámská Arrival 51-63	S-M 52-56, M-L 54-59, L-XL 59-62	S/M 54-56, L/XL 57-59	XS 51-52, S 53-54, M 55-58, L 57-58, XL 59-60, XXL 61-62	S 55-57, M 57-59, L 59-61, XL 61-63
420	450	600	530	490	380	490	570	590	470
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
pásek	přezka	rychloupínání	pásek	přezka	přezka	přezka	přezka	přezka	přezka
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓
✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	x / x	x / ✓	x / x

+ vítěz testu
 o výhodný nákup

Test Lyžařské přilby

Atomic XEED Ritual
cena: 3440 Kč
dobře (74 %)

➤ mnoho ventilačních otvorů, lze nastavit podle potřeby; dobře padne
➖ pro nastavení náhlavní vložky potřeba obou rukou, při nastavování překáží čalounění; zadní výdech ventilace nelze uzavřít

Uvex hypersonic
cena: 3280 Kč
dobře (72 %)

➤ snadné nastavení náhlavní vložky i podbradního pásu; snadné ovládání ventilačního otvoru v horní části přilby i v rukavicích

Wintex ELITE V44 Racing Gear
cena: 1890 Kč
dobře (68 %)

➤ snadné nastavení délky podbradního pásu; dobře padne
➖ nemá nastavitelnou náhlavní vložku ani vyjimatelné polstrovaní; tvrdé polstrovaní podbradního pásu; obtížné ovládání ventilace; křehká konstrukce držáku lyžařských brýlí

Giro G10
cena: 2780 Kč
dobře (63 %)

➤ snadné ovládání ventilačního otvoru v horní části přilby i v rukavicích; protiskluzová úprava pásu pro lepší držení
➖ pro nastavení náhlavní vložky nutný cvik

Scott Chase Mips
cena: 3600 Kč
dobře (63 %)

➖ obtížnější nastavení náhlavní vložky, nutno vyjmout část čalounění; regulace ventilace pouze prostřednictvím čalounění

Carrera Makani
cena: 2550 Kč
dobře (62 %)

➤ dobře padne; nastavitelná ventilace
➖ tvar přilby nemusí být kompatibilní s některými lyžařskými brýlemi; regulace ventilace obtížná v rukavicích

Head Sensor
cena: 2550 Kč
dobře (61 %)

➤ výškově nastavitelné náušníky; snadné nastavení podbradního pásu; dva regulátory ventilace po stranách
➖ méně praktický držák na lyžařské brýle

Salomon Ranger Custom Air
cena: 2840 Kč
dobře (61 %)

➤ dobře padne, nastavení hlavové vložky pomocí nafukovacího čalounění (Custom Air System)

Casco SP-5.1
cena: 2900 Kč
uspokojivě (57 %)

➤ snadné nastavení délky podbradního pásu; pohodlné čalounění
➖ čalounění není vyjimatelné; přilba nemusí padnout každému

Alpina Cheos
cena: 3180 Kč
uspokojivě (55 %)

➖ pouze průměrné pohodlí, tvrdé čalounění může po čase tlačit; obtížná regulace ventilace v rukavicích

Bollé Synergy
cena: 2500 Kč
uspokojivě (55 %)

➤ snadné nastavení hlavové vložky; dobře padne
➖ obtížná regulace ventilace v rukavicích; podbradní polštářek škábe

Smith Aspect
cena: 2520 Kč
uspokojivě (53 %)

➤ snadné nastavení hlavové vložky; dobře padne
➖ pouze průměrná ventilace; širší náušníky příliš tlumí okolní zvuky

Cratoni C-Durango
cena: 1850 Kč
uspokojivě (52 %)
❌ při delším nošení může tláčit na uši; obtížné nastavení hlavové vložky; pásky se při nasazování překrucují; nepraktický držák na lyžařské brýle

TSG Arctic Kraken
cena: 2290 Kč
uspokojivě (51 %)
❌ hlavovou vložku lze nastavit pouze pomocí výměnného čalounění; nelze regulovat ventilaci; malý podbradní polštářek škrábe; při vyšších rychlostech nepříjemně hvízdá

Poc Receptor BUG
cena: 3190 Kč
uspokojivě (50 %)
❌ obtížnější nastavení hlavové vložky a regulace ventilace pomocí výměnného čalounění; tuhý podbradní polštářek; lehké hvízdání ve vyšších rychlostech

Burton R.E.D. Hi-Fi Mips
cena: 3000 Kč
uspokojivě (49 %)
❌ nepohodlná, tlačí na temeni i na uších; nafukovací nastavení hlavové vložky vytváří nepříjemný tlak; tvrdý podbradní pásek tlačí na ohryzek; nelze regulovat ventilaci

Všechny přilby v našem testu splnily základní bezpečnostní požadavky normy. Přesto se na trhu vyskytují modely, které mohou vykazovat nedostatky i v této oblasti. Mezi ně patří i přilba značky Razier, model S 58 B, datum výroby 08/2009. Tento výrobek naleznete v naší databázi www.nebezpecnivyrobky.cz.

Přilba dostatečně nechrání v případě nárazu zejména v oblasti temene hlavy. Přilbu odhalila v únoru 2011 Česká obchodní inspekce. Dovozce, společnost Helmets RZ dobrovolně stáhla tento výrobek z trhu, nicméně není vyloučeno, že ho někdo stále má doma. Doporučujeme nepoužívat, vrátit výrobci a vybrat si některou z námi otestovaných, dobrých přileb.

Po větším nárazu je bezpodmínečně nutné přilbu vyměnit, i když nevykazuje viditelné známky poškození. Skryté poškození snižuje úroveň ochrany. Při zkouškách ochrany se přilby uměle staří, aby bylo možné říci, zda má stárnutí materiálu vliv na poskytovanou ochranu. I tak byste nepoškozenou přilbu měli měnit každých cca pět let. Při nákupu si všimněte data výroby. Nekupujte přilby v bazaru či z druhé ruky, pokud si nejste jisti jejich historií.

Pohodlím k bezpečnosti

Lyžařské přilby se vyrábí ve dvou provedeních, a to třídy A a třídy B. Přilby třídy B, mezi něž patří všechny zkoušené, poskytují ochranu především v oblasti horní části hlavy. V oblasti uší mají měkké, zpravidla odnímatelné náušníky. Na ty jsme se v testu zaměřili. Neměly by příliš omezovat nebo zkreslovat vnímání okolních zvuků, abyste na sjezdovce neztráceli přehled. Tuto zkoušku jsme prováděli v laboratorních podmínkách i v rámci praktických zkoušek. Poněkud problematické v tomto ohledu jsou modely Cratoni, Giro, Head a Wintex. Tyto modely nelze doporučit pro ty lyžaře, kteří hůře slyší i bez přilby. Doporučit nemůžeme ani vybavení umožňující používání přilby spolu se sluchátkem. Takové použití přilby staví celou koncepci bezpečnosti při lyžování na hlavu.

Vedle vysoké míry poskytované ochrany je alfou a omegou pohodlí. Přilba, která má dobře chránit, musí stoprocentně sedět a dobře pasovat. Vyzkoušení před nákupem je zde více než doporučeníhodné. Nedostatky se nicméně zpravidla projeví až při delším nošení. Tehdy se teprve objeví místa, která tlačí, nebo se ukáže, že přilba neudrží na hlavě tak jako při zkoušení. V našem testu strávili zkušební testující s každou z přileb na hlavě dostatek času, takže případné opakující se nedostatky z hlediska pohodlí měly čas se projevit. Většina přileb byla dostatečně pohodlná co do nošení i nastavení hlavové vložky, tedy podbradního pásu a systému upnutí přilby na hlavě. U přilby Burton R.E.D. jsme zaznamenali větší počet stížností. Tlačil jak nafukovací systém uchycení na hlavě, tak přilba na temeni, ale i podbradní pásek.

Jen mírně toxické

Nálezy nežádoucích látek, které jsou obecně uznány za rizikové pro lidské zdraví, se bohužel nevyhnuly ani lyžařským přilbám.

Styku s materiály obsahujícími tyto látky je radno se vyhnout. Podbradní pásek, část přilby přicházející do dlouhodobého a přímého kontaktu s pokožkou, se zvýšeným obsahem ftalátů u přilby Cratoni C-Durango je sám o sobě dostatečným důvodem dát při výběru lyžařské přilby přednost jinému modelu. ✖

U přileb lze nalézt tři způsoby zapínání pásek. Klasickou přezkou; pásek umožňující libovolné utažení a praktický rychloupínací systém. Všechny přilby, které prošly ve zkoušce pohotovostního rozepínání, byly vybaveny klasickou přezkou.

Přilba by měla umožňovat regulaci ventilace. Nejlepší systémy jsou klapky ovladatelné i v rukavicích. Posuvníky u některých přileb jsou poměrně malé a v rukavicích se dají ovládat hůře. Nejméně vhodná jsou systémy umožňující regulaci pouze pomocí nastavení vnitřního čalounění.

Test Fotoaparáty

Rádi byste si z dovolené přivezli fotografie, za které se nebudete muset stydět? Pak právě vám jsou určeny následující stránky. Z naší pravidelně aktualizované on-line databáze jsme pro vás vybrali ty nejlepší základní i pokročilé kompakty. Pravidelné čtenáře nepřekvapí, že kvalita nemusí být drahá. Dobrý fotoaparát seženete už za zhruba tři tisíce. Při nákupu „naslepo“ je však snadné šlápnout vedle. Vyšší cena odpovídající výkony nezaručí.

Vskutku široký záběr

Každý rok uvádějí výrobci na trh desítky nových fotoaparátů. V tak ohromné nabídce není snadné se vyznat. Určité vodítko sice poskytnou technické parametry, ale ty zcela jednoznačně nefeknou, zda přístroj skutečně dobře fotí. Od poslední publikace výsledků základních kompaktních (viz dTest 05/2012) jsme vyzkoušeli více než 80 dalších modelů. Jaká je bilance? Z 82 do testu zařazených přístrojů získalo celkově dobrou známku pouhých 19. Pokud se však zaměříme jen na kvalitu snímků, čísla už tak dramaticky nevzní. Na hodnocení alespoň 60 %, což je spodní hranice známky dobře, dosáhlo v nejdůležitější zkoušce 42 přístrojů. 14 nejlepších najdete v tabulce na následujících stránkách.

Z hlediska kvality fotografií se nejlépe umístily dražší modely Nikon Coolpix S800c za 9070 Kč, Olympus SP-820UZ za 8400 Kč a Olympus SZ-31MR za 7040 Kč. Jak vidno při pohledu do tabulky, podle ceny se ale často orientovat nedá. Do užšího výběru se probíjely také levnější modely za tři až pět tisíc korun. Například takový Panasonic Lumix DMC-FS45 za pouhých 3190 Kč nefotí o moc hůř než i mnohem dražší kompakty. Stejně tak i mezi dražšími přístroji najdeme řadu spíše průměrných. Výběr jsme doplnili o dva odstrašující případy, které dosáhly na pouze dostatečnou celkovou známku.

Víc než jen fotoaparát?

Nebudeme si nic nalhávat, většina modelů žádné převratné novinky nepřináší. Výjimky se přesto najdou. Řeč je o již zmíněném modelu Nikon Coolpix S800c postaveném na operačním systému Android (konkrétně jeho starší verzi 2.3.3). Android mnozí dobře znají z chytrých telefonů a tabletů, ve fotoaparátu se však objevuje poprvé. Stojíme snad na počátku nového trendu sbližování regulérních fotoaparátů a smartphonů? To se teprve ukáže. O poslední hybridní kompaktní se každopádně nejedná. Další takový, Samsung Galaxy Camera, byl uveden těsně po uzavření testu.

Co kombinace fotoaparátu a Androidu vlastně přináší? V první řadě to jsou funkce dosud nejčastěji spojované s chytrými telefony. Tedy například prohlížeč internetu, e-mailový klient, hudební přehrávač či možnost sdílet fotografie a videa a instalovat aplikace i hry. Nechybí ani GPS modul. Na rozdíl od mobilu si z přístroje nezatelefonu-

d dobrá rada

Z vybraných přístrojů lze doporučit téměř kterýkoliv. Mezi běžnými kompakty zvítězil **Olympus SP-820UZ** (dobře, 8400 Kč) s rozšířeným 40násobným zoomem. Srovnatelně kvalitní snímky pořizuje **Nikon Coolpix S800c** (dobře, 9070 Kč), první fotoaparát s operačním systémem Android. Kromě fotografování nabízí obdobné možnosti jako chytré telefony, ale volat se z něj nedá. Počítejte s tím, že při používání jeho pokročilých funkcí dojde k dřívějšímu vybití baterie. Nejvýhodnější koupí představuje fotoaparát **Panasonic Lumix DMC-FS45** (dobře, 3190 Kč). Z pokročilých kompaktních získal nejvyšší hodnocení **Panasonic Lumix DMC-FZ200** (dobře, 13 990 Kč). Rozměry i hmotnost se však již blíží menším fotoaparátům s výměnnými objektivy. Dobrý poměr cena/výkon v této kategorii nabízí například model **Panasonic Lumix DMC-FZ62** (dobře, 7890 Kč). Musíte se však obejít bez hledáčku a senzor na příslušnost. Fotoaparát nevybírejte jen podle ceny a kvality snímků, ale také zvažte, které funkce využijete.

i

Jak testujeme

podrobný postup testu kompaktních najdete na www.dtest.cz/fotoaparaty

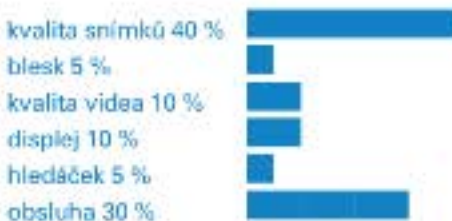
Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality základních kompaktních

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality pokročilých kompaktních

jete a k internetu se připojíte jedině přes wi-fi (novinka Samsung Galaxy Camera už ale mobilní internet nabízí).

Trochu zarážející je, že nemůžete fotoaparát sami vypnout; ručně ho lze uvést jedině do režimu spánku. K úplnému vypnutí dojde až po uplynutí uživatelem zvolené doby od „uspání“ (rozpětí činí 1–12 hodin). Probuzení z vypnutého stavu trvá několik sekund a hned na to můžete fotit s naposledy použitým nastavením. Nicméně menu a ostatní nastavení se zpřístupní až po zhruba půl minutě, což je čas nutný ke spuštění celého operačního systému.

Pod vodu i do divočiny

Chystáte-li se před mrazem prchnout na prosluněnou pláž, spíše než nejnovější technický výstřelek vás asi zaujme nejlepší z vodotěsných kompaktních. Tím je podle testu Panasonic Lumix DMC-FT4. Nohat se s ním můžete až do hloubky 12 metrů; a stejně jako řada jiných vodotěsných přístrojů odolá také písku, prachu a pádu. Doplníme, že kvalita podvodních snímků obecně s přibývajícím vzdáleností od hladiny klesá. Zhruba od třímetrové hloubky totiž rychle ubývá světla a barvy přestávají být tak zřetelné.

Pokud toužíte po co největší svobodě při focení vzdálených objektů, potěší vás superzoom Olympus SP-820UZ. Tento větší kompaktní nabízí až 40násobné přiblížení a zároveň v testu pořizoval jedny z nejkvalitnějších snímků, a to i při slabším osvětlení. K fotoaparátu s rozšířeným zoomem si ale raději poříďte stativ. Při větším přiblížení už se znatelněji projevuje chvění rukou a ani dobrá stabilizace obrazu nemusí stačit. Na trhu jsou i velmi skladné stativy, které se bez problémů vejdou do menších zavazadel.

Kompakty pro náročnější

Trochu náročnějším a kreativnějším jeřincům jsou určeny univerzální pokročilé fotoaparáty. Obvykle mají menší rozměry než „stavebnicové“ systémové fotoaparáty, nabízejí však podobné možnosti a kvalitu snímků srovnatelnou s levnějšími výměnnými objektivy. Pro účely testu do této kategorie řadíme přístroje s ručním ostřením a režimy priority času a clony. Musí mít také alespoň jednu z následujících charakteristik: hledáček, sáňky na příslušnost či schopnost fotit do bezztrátového formátu RAW. Buďme však upřímní a do- dejme, že se jedná o poměrně nízko

nastavenou lačku. Některé ze jmenovaných funkcí poskytují i lépe vybavené základnější kompakty. Pokud tedy fotoaparát výše zmíněná kritéria nesplňuje, v žádném případě se o skutečně pokročilý model nejedná, i kdyby tak svým vzhledem působil.

Na přístroje z této volně definované množiny jsme přísnější a vystavujeme je sérii dalších testů. Nezkoušíme pouze to, jak dobře fotí exteriéry, interiéry a portréty v plně automatickém režimu, na řadu přijdou i náročnější situace. Konkrétně fotografování vysoce kontrastních záběrů v manuálním režimu za běžných i zhoršených světelných podmínek. Přísněji hodnotíme také přítomnost obrazového šumu. Navíc posuzujeme například zkreslení rovných linií v okrajových částech fotografií, tvorbu tzv. prasátek (odlesků způsobených zdroji světla mimo záběr) či odrazy světla uvnitř objektivu, které za určitých okolností vedou k nežádoucímu zesvětlení snímků. Z výše zmíněného je zřejmé, že hodnocení běžných a pokročilých kompaktních nejsou přímo srovnatelná.

A jak si fotoaparáty této třídy v testech vedly? V posledním roce jsme se podívali na zoubek celkem 22 modelům a dobrou výslednou známku získalo 17

Čtyři z představených fotoaparátů jsou vybaveny přijímačem GPS signálu: Fujifilm FinePix F770EXR, Nikon Coolpix S800c, Panasonic Lumix DMC-FT4 a Panasonic Lumix DMC-TZ30. Díky němu můžete snímky doplnit o souřadnice místa, kde byly pořízeny a později je zobrazit na mapě. Zmíněné modely vám také na displeji ukáží aktuální polohu, ale ne všechny fotoaparáty s GPS modulem to umí. Pomalu přibývá rovněž fotoaparátů s možností připojení přes wi-fi. Z aktuálního výběru se to týká modelů Canon PowerShot S110, Nikon Coolpix S800c a Samsung EX2F. Tyto funkce u fotoaparátu nepovažujeme za až tak důležité. Je na každém, aby zvážil, zda na nich trvá.

Všechny fotoaparáty běžně ukládají snímky ve formátu JPEG, pokročilejší modely dovolují fotit také do formátu RAW. Co si pod tímto pojmem RAW představit? Jedná se o soubor obsahující surová, jen minimálně zpracovaná data z obrazového snímače fotoaparátu. RAW nelze přímo zobrazit jako standardní fotografii s příponou JPEG, je třeba ho nejprve zpracovat v příslušném grafickém programu.

Kromě vyšší kvality obrazu patří k jeho přednostem více možností bezztrátových úprav fotografií, zejména nastavení vyvážení bílé, barevnosti či korekce expozice. Protože je třeba snímek ve formátu RAW nejprve „vyvolat“, bývá někdy přirovnáván k filmovému negativu. Běžného uživatele pravděpodobně odradí náročnost zpracování fotografie a také skutečnost, že soubor zabere v paměti několikanásobně více místa než komprimovaný JPEG. RAW je proto využíván spíše profesionály a zkušenějšími amatéry.

z nich. Celkově nejlepší snímky pořizují modely Sony Cyber-shot DSC-RX100 za 17 340 Kč, Canon PowerShot G15 za 14 480 Kč, Nikon Coolpix P7700 za 12 510 Kč a Panasonic Lumix DMC-FZ200 za 13 990 Kč. Víceméně dobře však fotí všechny, byť v jejich výkonech jsou samozřejmě patrné rozdíly.

Vyčnívají z řady

Mezi pokročilými fotoaparáty vyčnívá Fujifilm FinePix X100, krásný přístroj pro pamětníky a milovníky retri. Vzhled a kvalitní provedení upomíná na zašlé časy 20. století, stejně jako klasický úhel záběru (ohnisková vzdálenost je tradičních 35 mm) a kdysi obvyklá nepřítomnost zoomu. Zvlášť za slunného dne oceníte průhledový optický hledáček, v šeru zas můžete aktivovat hledáček elektronický, který zohledňuje nastavení parametrů fotografie. Obrazový snímač velikosti srovnatelný se systémovými fotoaparáty zaručí, že vyniknou i jemnější detaily. Nejen vzhledem k ceně však tento fotoaparát není pro každého. Nenabízí žádné focení usnadňující scénické režimy, nepořizuje snímky s běžným poměrem stran 4:3, ani automaticky nedetekuje obličej. Radost udělá spíše zastáncům tradice, kteří přesně vědí, co chtějí.

Dalším fotoaparátem vystupujícím z řady je Canon PowerShot SX50 HS. Zatímco Fujifilm FinePix X100 zoom postrádá, SX50 HS s padesátinásobným přiblížením představuje opačný extrém. Patří do třídy pokročilých superzoomů, které jsou obvykle robustnější a vzhledem se přibližují fotoaparátům s výměnnými objektivy. Netradiční je i jeho schopnost zaostřit na objekty dotýkající se skla objektivu. To jistě ocení milovníci makro fotografie. Není-li to však pro vás ten pravý přístroj a přesto byste rádi fotografovali zblízka, zamiřte na naše stránky. V profilu každého z mnoha otestovaných fotoaparátů najdete nejen podrobnější hodnocení zkoušek, ale také přehled specifikací včetně nejkratší vzdálenosti od objektivu, se kterou si autofokus poradí. ✕

Test Základní kompakty

základní kompakty

	Nikon Coolpix P310	Nikon Coolpix S800c	Canon Ixus 127 HS	Panasonic Lumix DMC-FT4	Panasonic Lumix DMC-FS45	Sony Cyber-shot DSC-WX70	Nikon Coolpix S01
průměrná cena (Kč)	6460	9070	5080	8530	3190	4290	3880
hodnocení kvality	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 61 %	dobře 61 %	dobře 60 %	dobře 60 %	dostatečně 33 %
kvalita snímků	dobře 72 %	dobře 76 %	dobře 64 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 67 %	uspokojivě 42 %
snímky: exteriér, interiér, portrét	+	+	+	+	+	+	+
reprodukce barev	+	++	++	+	+	+	+
snímky při nízkém osvětlení	+	+	+	o	+	o	—
stabilizace obrazu	++	++	o	++	+	++	—
rozlišení	o	+	+	o	o	o	o
blesk	dobře 70 %	dobře 63 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	dobře 66 %	dostatečně 26 %
kvalita videa	uspokojivě 57 %	dobře 65 %	dobře 64 %	uspokojivě 44 %	dobře 65 %	dobře 73 %	dostatečně 36 %
displej	uspokojivě 56 %	uspokojivě 48 %	dobře 61 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 49 %	dostatečně 26 %
obsluha	uspokojivě 58 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 59 %	dobře 64 %	dobře 61 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 45 %
návod k použití	+	o	o	o	o	o	o
celková rychlost	o	o	+	+	+	o	o
fotografování a manipulace	+	o	o	+	+	o	o
technické údaje / vybavení							
efektivní rozlišení (megapixel)	15,93	15,93	15,93	12	15,93	15,93	9,98
zoom	4,2x	10x	5x	4,6x	5x	5x	3x
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	6,5 x 10,5 x 3,5	6,5 x 11,5 x 3	6 x 9,5 x 2	7 x 10,5 x 3	6 x 10 x 2,1	5,5 x 9,5 x 2	5,5 x 8 x 1,8
hmotnost (g)	194	184	136	197	122	118	96
maximální rozlišení videa (pixel)	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1280 x 720	1920 x 1080	1280 x 720
ekvivalentní ohnisková vzdálenost (mm)	24–100	25–250	24–120	28–128	24–120	25–125	29–87
světelnost objektivu	1,8–4,9	3,2–5,8	2,7–5,9	3,3–5,9	2,5–6,4	2,6–6,3	3,3–5,9
nastavení citlivosti ISO	100–3200 ¹⁾	125–3200	100–3200	100–1600	100–1600	100–3200 ¹⁾	x
rychlost závěrky (s)	1/2000–8	1/2000–1	1/2000–15	1/1300–60	1/1600–8	1/2000–1	1/2000–1
zpoždění závěrky (s)	0,37–0,38	0,08–0,13	0,17–0,21	0,06–0,11	0,14–0,28	0,33–0,45	0,32–0,57
priorita času / clony	✓ / ✓	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x
ruční ostření	✓	x	x	x	x	x	x
beztrátový formát RAW	x	x	x	x	x	x	x
sánky na příslušenství	x	x	x	x	x	x	x
displej: rozměry (mm) / dotykový	45 x 60 / x	43 x 77 / ✓	45 x 60 / x	40 x 54 / x	45 x 60 / x	37 x 65 / ✓	38 x 50 / ✓
displej: rozlišení (kilopixel)	921	819	461	230	230	922	230

klíč:

++ + o - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ režim vysoké citlivosti ISO 12800

²⁾ ve speciálním programu i delší

základní kompakty s rozšířeným zoomem

Nikon Coolpix S30	Olympus SP-820UZ	Olympus SZ-31MR	Canon PowerShot SX240 HS	Casio Exilim EX-ZR200	Casio Exilim EX-ZR300	Panasonic Lumix DMC-TZ30	Panasonic Lumix DMC-TZ25	Fujifilm FinaPix F770EXR
2100	8400	7040	5970	8000	8500	7280	8270	6810
dostatečně 30 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 62 %	dobře 61 %
uspokojivě 42 %	dobře 76 %	dobře 75 %	dobře 66 %	dobře 68 %	dobře 65 %	dobře 69 %	dobře 66 %	dobře 73 %
○	+	○	+	○	○	+	+	○
+	++	++	+	+	+	+	+	+
—	++	++	○	+	+	+	+	++
—	+	++	+	+	+	+	+	+
○	+	○	○	+	○	+	○	—
uspokojivě 50 %	uspokojivě 59 %	dobře 61 %	dobře 68 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 49 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 45 %
nedostatečně 15 %	dobře 61 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 59 %	dobře 66 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 43 %
dostatečně 23 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 58 %	dobře 61 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 47 %
uspokojivě 41 %	dobře 62 %	dobře 60 %	dobře 62 %	dobře 67 %	dobře 67 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 63 %
○	—	—	+	○	○	○	○	○
—	+	+	+	+	++	+	+	+
○	+	○	+	○	○	+	+	+
9,98	13,79	15,93	12	15,93	15,93	14	12	15,93
3x	40x	24x	20x	12,5x	12,5x	20x	16x	20x
8,5x10,5x4	8x12x10,5	7x11x4,5	6,5x11x3,5	8,5x10,5x3	8,5x10,5x3	8,5x10,5x3,5	8,5x10,5x3,5	8,5x10,5x4
220	527	248	225	202	204	209	207	235
1280x720	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080
29,1–87,3	22,4–896	25–600	25–500	24–300	24–300	24–480	24–384	25–500
3,3–5,9	3,4–5,7	3–6,9	3,5–6,8	3–5,9	3–5,9	3,3–6,4	3,3–5,9	3,5–5,3
x	80–6400	80–6400	100–3200	80–3200	80–3200	100–3200	100–3200	100–3200
1/2000–1 ²	1/2000–4	1/1700–4	1/3200–15	1/2000–15	1/2000–15	1/2000–15	1/4000–15	1/2000–8
0,74–1,21	0,14–0,14	0,08–0,16	0,21–0,26	0,08–0,13	0,03–0,11	0,13–0,19	0,08–0,17	0,13–0,14
x / x	x / x	x / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
x	x	x	✓	✓	✓	x	x	x
x	x	x	x	x	x	x	x	✓
x	x	x	x	x	x	x	x	x
40 x 54 / x	45 x 60 / x	41 x 63 / ✓	45 x 60 / x	45 x 60 / x	45 x 60 / x	45 x 60 / ✓	45 x 60 / x	45 x 60 / x
230	460	920	461	461	461	461	461	460

vítěz testu
 výhodný nákup

Test Pokročilé kompakty

pokročilé kompakty

	Canon PowerShot G15	Sony Cyber-shot DSC-RX100	Fujifilm FinePix X10	Nikon Coolpix P7700	Panasonic Lumix DMC-LX7	Fujifilm FinePix X100	Samsung EX2F
průměrná cena (Kč)	14 493	17 336	12 990	12 511	11 990	23 307	9990
hodnocení kvality	dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 61 %	dobře 61 %
kvalita snímků	dobře 73 %	dobře 74 %	dobře 63 %	dobře 70 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 68 %
snímky: automatika / náročné situace	+ / +	+ / +	+ / 0	+ / +	+ / 0	+ / +	+ / 0
reprodukce barev	+	0	+	+	0	+	+
snímky při nízkém osvětlení	++	+	+	++	++	0	++
stabilizace obrazu / rozlišení	++ / +	++ / 0	++ / +	++ / 0	++ / 0	+ / +	++ / 0
zkreslení obrazu / viněta	++ / ++	++ / +	++ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / +	++ / ++
nežádoucí světlo / odlesky	+ / 0	+ / ++	- / --	++ / -	- / 0	- / --	- / +
blesk	dobře 60 %	dobře 71 %	uspokojivě 58 %	dobře 62 %	dobře 63 %	dobře 70 %	dobře 77 %
kvalita videa	dobře 70 %	dobře 76 %	dobře 60 %	uspokojivě 57 %	dobře 68 %	dobře 63 %	dobře 60 %
displej	dobře 72 %	dobře 67 %	dobře 69 %	dobře 71 %	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 62 %
hledáček	dostatečně 35 %	nedostatečně 0 %	dobře 67 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %	dobře 79 %	nedostatečně 0 %
obsluha	dobře 62 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 59 %	dobře 60 %	dobře 64 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 59 %
návod k použití	0	0	0	+	0	0	+
celková rychlost	+	0	0	0	+	0	0
fotografování a manipulace / ruční ostření	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / +	+ / +	+ / 0
technické údaje / vybavení							
efektivní rozlišení (megapixel)	12	19,96	12	12	9,98	12,21	12
zoom	5x	3,6x	4x	7,1x	3,8x	1x	3,3x
rozměry: šířka x výška x hloubka (cm)	8 x 11 x 4,5	6 x 10,5 x 4	7 x 13 x 6,5	8 x 13 x 5,5	7 x 12 x 5,5	8 x 14 x 6	6,5 x 12 x 5,5
hmotnost (g)	380	241	384	429	317	471	338
maximální rozlišení videa (pixel)	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1920 x 1080	1280 x 720	1920 x 1080
ekvivalentní ohnisková vzdálenost (mm)	28–140	28–100	28–112	28–200	24–90	35	24–80
světelnost objektivu	1,8–2,8	1,8–4,9	2–2,8	2–4	1,4–2,3	2	1,4–2,7
nastavení citlivosti ISO	80–12800	80–6400	100–3200 ¹⁾	80–8400	80–6400 ¹⁾	100–12800	80–6400 ¹⁾
rychlost závěrky (s)	1/4000–15	1/2000–30	1/4000–30	1/4000–1	1/4000–250	1/4000–30	1/4000–30
zpoždění závěrky při použití displeje (s)	0,17–0,19	0,38–0,41	0,28–0,40	0,30–0,31	0,15–0,27	0,58–0,65	0,30–0,35
zpoždění závěrky při použití hledáčku (s)	0,45–0,51	x	0,28–0,40	x	x	0,57–0,57	x
priorita času / clony	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
ruční ostření	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
beztrátový formát RAW	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
sáňky na příslušenství	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓
hledáček	optický	x	optický	x	x	hybridní	x
displej: rozměry / dotykový (mm)	45 x 60 / x	40 x 60 / x	42 x 56 / x	45 x 60 / x	41 x 62 / x	37 x 56 / x	48 x 61 / x
displej: rozlišení (kilopixel)	922	1229	460	921	922	460	614
displej: vertikálně / horizontálně otočný	x / x	x / x	x / x	✓ / ✓	x / x	x / x	✓ / ✓

klíč:

++ + 0 - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ režim vysoké citlivosti ISO 12800

pokročilé kompakty s rozšířeným zoomem

Panasonic Lumix DMC-FZ200	Panasonic Lumix DMC-FZ62	Panasonic Lumix DMC-FZ150	Canon PowerShot SX40 HS	Canon PowerShot SX50 HS	Fujifilm FinaPix X-S1	Panasonic Lumix DMC-FZ48
13 990	7890	9939	10 170	12 209	17 490	7129
dobře 70 %	dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 62 %	dobře 62 %
dobře 70 %	dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 66 %	dobře 60 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %
++ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / +	+ / 0	+ / 0	+ / -
+	+	0	0	+	+	+
+	++	++	+	+	++	+
+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / +	0 / 0	0 / 0	+ / 0
++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / +	++ / +	++ / ++	+ / ++
- / +	0 / 0	0 / 0	0 / +	0 / -	- / -	0 / 0
dobře 67 %	dobře 66 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 59 %	dobře 61 %	dobře 72 %	dobře 69 %
dobře 66 %	uspokojivě 56 %	dobře 67 %	dobře 75 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 52 %	dobře 68 %
dobře 71 %	dobře 62 %	dobře 70 %	uspokojivě 56 %	dobře 63 %	dobře 69 %	dobře 62 %
dobře 78 %	dobře 71 %	dobře 71 %	uspokojivě 58 %	dobře 70 %	dobře 78 %	dobře 73 %
dobře 71 %	dobře 71 %	dobře 61 %	uspokojivě 57 %	dobře 66 %	dobře 61 %	dobře 62 %
+	+	0	+	+	0	0
+	+	+	0	+	0	+
+ / +	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / +	+ / +	+ / 0

Canon G1 X	Canon PowerShot S110
16 990	10 999
dobře 60 %	dobře 60 %
dobře 66 %	dobře 66 %
+ / +	+ / +
+	+
+	++
0 / +	0 / +
+ / +	+ / +
0 / -	+ / -
uspokojivě 58 %	dobře 60 %
dobře 68 %	dobře 60 %
dobře 74 %	dobře 60 %
dostatečně 34 %	nedostatečně 0 %
uspokojivě 49 %	dobře 62 %
0	+
-	+
+ / 0	+ / 0

14,2	12
4x	5x
8,5x12x7,5	6,5x10x3
565	200
1920x1080	1920x1080
28-112	24-120
2,8-5,8	2-5,9
100-12800	80-12800
1/4000-60	1/2000-15
0,46-0,49	0,20-0,20
0,68-0,71	x
✓ / ✓	✓ / ✓
✓	✓
✓	✓
✓	x
optický	x
45x60 / x	45x60 / ✓
922	461
✓ / ✓	x / x

12	15,93	12	12	12	12	12
24x	24x	24x	35x	50x	26x	24x
9x13x12	8,5x12,5x11,5	8,5x13x11,5	9,5x12,5x11,5	9,5x12,5x11,5	11x14x16	8x12,5x11,5
624	523	557	638	634	1004	524
1920x1080	1920x1080	1920x1080	1920x1080	1280x720	1920x1080	1920x1080
25-600	25-600	25-600	24-640	24-1200	24-624	25-600
2,8-2,8	2,8-5,2	2,8-5,2	2,7-5,8	3,4-6,5	2,8-5,6	2,8-5,2
100-6400	100-3200	100-3200	100-3200	80-6400	100-3200 ¹⁾	100-1600
1/2000-4	1/2000-15	1/3200-15	1/2000-15	1/4000-30	1/2000-60	1/2000-60
0,11-0,16	0,09-0,19	0,10-0,15	0,27-0,31	0,13-0,16	0,47-0,47	0,56-0,59
0,14-0,19	0,14-0,17	0,14-0,21	0,30-0,38	0,15-0,18	0,45-0,45	0,11-0,28
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	x	✓	x	✓	✓	x
✓	x	✓	✓	✓	✓	x
elektronický	elektronický	elektronický	elektronický	elektronický	elektronický	elektronický
41x62 / x	41x62 / x	41x62 / x	40x54 / x	43x56 / x	45x60 / x	41x62 / x
461	461	461	230	461	460	461
✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / x	x / x

★ vítěz testu
 ● výhodný nákup

Test

Kombinované mikrovlnné trouby

Mikrovlnné trouby nejsou dnes jen prostými přístroji pro rychlý ohřev jídla. Tváří se, že dokážou zastoupit i klasické domácí trouby. Umí údajně grilovat kuře, upéct koláč a zastanou i funkci horkovzdušné trouby. Zjistili jsme, že to v praxi tak úžasné není a zmiňované funkce jsou často jen do počtu. Ovšem na reklamním letáku přece více vypadá lépe.

Zázraky nečeke

d dobrá rada

Mikrovlnné trouby s horkým vzduchem mají často problém s udržením teploty v žádoucích místech – tedy uvnitř mikrovlnky – a ne na jejím povrchu. U nadpoloviční většiny se to negativně projevuje na výsledném hodnocení. Nejlepší mezi testovanými s horkým vzduchem byla **Whirlpool GT 288** (dobře, 4490 Kč). Na prvním místě v přípravě jídel se společně umístily modely **Whirlpool JT 379** (dobře, 7990 Kč) a také **Panasonic NN-CD560MPEG** (dostatečně, 6590 Kč) – nízké hodnocení dostal kvůli problémům s tepelnou izolací. Nejlepší mikrovlnnou troubou je **Proline CBS 23** (dostatečně, 2200 Kč), navíc se dobře obsluhuje a pořídíte ji za nejnižší cenu (výsledné hodnocení opět snížila špatná izolace).

Staré lidové pořekadlo čím více, tím lépe se v případě ohřívání jídla asi použít nedá. Rozhodně ne v případě mikrovlnné trouby. Ohřev je často nerovnoměrný, jídlo je třeba občas promíchat nebo otočit, aby se všude prohřálo přibližně stejně. Obecně se doporučuje ponechat jídlo po ohřevu v mikrovlnné troubě chvíli odstát, aby se teploty uvnitř mohly vyrovnat. Komu by se ale chtělo? Vše by přece měla zvládnout automatika.

Rovnoměrnost ohřevu jídla je jednou ze zkoušek, kterým trouby v naší laboratoři vystavujeme. Používáme k tomu testovací „pokrm“ z bramborové kaše a proteinového substrátu složeného z mléka, vajec a cukru, umístěný na plastovém talíři. Po ohřátí měříme teplotu v několika kontrolních bodech. Pokud je průměr teploty v proteinovém substrátu mezi 80 a 95 °C, test byl úspěšný. To se podařilo modelům značky Whirlpool, dobře dopadly i některé modely Candy a Panasonic, zbytek zůstal v poli průměrných. Nejhorší dopadl model Samsung CE 107, který ohříval značně nerovnoměrně – rozdíl teplot byl bezmála 30 stupňů.

Rozmrazit a co dál?

V testu rozmrazování a následného ohřevu hotového jídla (které představují lasagne zmrazené na -20 °C), obstála převážná většina testovaných modelů dobře, pouze Fagor MO-25

dostal známku dostatečně. V tomto testu se však mohou drobné nedostatky v rozmrazovacím procesu skrýt, protože automaticky přechází do fáze ohřevu.

Prubířským kamenem, který ukáže na rozdíly mezi jednotlivými modely, je samotné rozmrazování jídla bez další úpravy, nejčastěji masa z mrazáku. To je hojně využívanou funkcí. Určitě se vám někdy stalo, že jste večer zapomněli z mrazičky vyndat maso, a když jste si na to druhý den vzpomněli, zbývalo do oběda už jen pár hodin. Mikrovlnná trouha zvládne maso hravě rozmrazit během zhruba deseti minut, přičemž nejpo-malejším modelům Proline CBS 23 a Domo DX 2723 CG to trvalo necelých 12 minut.

Testovací vzorek tvořil půl kilogramu mletého hovězího masa zmrazeného na teplotu -20 °C. Po ukončení automatického programu byla teplota masa změněna celkem ve 22 kontrolních bodech na povrchu i uvnitř. Pokud ve středu byla nižší než -2 °C nebo na některém místě přesáhla 25 °C, udělovali jsme špatné známky. Příliš vysoká teplota znamená, že je maso na některých místech upečené, šedé. To rozhodně není žádoucí a snižuje to celkové hodnocení mikrovlnné trouby, například modelu Fagor MO-25, který má s rozmrazováním celkově problémy. Rozmražené maso z mikrovlnné trouby Whirlpool JT 379 bylo příliš teplé, naopak z Moulinexu MO 30 EC zase ne zcela rozmražené. V testu nás zajímaly především funkce automatických programů, ručním nastavením lze zpravidla dosáhnout dobrých výsledků u většiny modelů, takový postup vám však mnoho času ani práce neušetří.

➤ str. 34

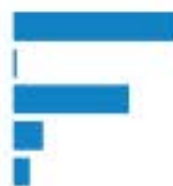
1 Jak testujeme

podrobný postup testu
mikrovlnných trub najdete na
www.dtest.cz/mikrovlnne-trouby

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení
kvality mikrovlnných trub

příprava pokrmů 50 %
využitelný objem 1 %
obsluha 35 %
spotřeba el. energie 9 %
hlučnost 5 %

Test Mikrovlnné trouby s grilem a horkým vzduchem

	mikrovlnné trouby s grilem a horkým vzduchem					
	Whirlpool GT 288	Whirlpool JT 379	Samsung CE107 FT-S	Domo DO 2723 CG	Candy CMC 30 DCS	Proline CBS 23
průměrná cena (Kč)	4490	7990	5990	2580	3990	2200
hodnocení kvality	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dostatečně 37 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %
příprava pokrmů	dobře 65 %	dobře 70 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 50 %
rozmrazování	+	+	+	+	+	+
rovnoměrnost ohřevu	++	++	-	o	o	o
rozmrazování a ohřev hotových jídel	+	+	+	+	o	o
gril / horkovzdušná trouba	o / o	o / +	+ / +	+ / -	+ / +	+ / -
pečení pizzy	+	+	+	o	o	o
využitelný objem	dostatečně 25 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 25 %	uspokojivě 45 %
obsluha	dobře 71 %	dobře 60 %	dobře 70 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	dobře 65 %
návod k použití	o	++	+	o	+	+
otevírání a zavírání dveří / vkládání jídla	++ / ++	++ / o	++ / ++	+ / ++	+ / ++	++ / ++
informace o průběhu přípravy	++	++	++	+	+	+
obsluha pro handicapované ¹⁾	-	-	o	o	o	-
čištění	+	+	o	++	o	++
programy / vybavenost	+ / o	o / o	+ / +	o / o	o / +	o / +
spotřeba elektrické energie	uspokojivě 50 %	uspokojivě 55 %	dobře 64 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 59 %
stand-by / provozní spotřeba	- / +	o / o	+ / o	o / +	o / o	o / +
hlučnost	uspokojivě 56 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 48 %	dobře 73 %	dostatečně 26 %	dobře 75 %
bezpečnost	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dostatečně 37 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %
tepelná izolace	++	++	++	-	-	-
elektrická bezpečnost	+	+	+	+	+	+
vybavení						
rozměry: šířka x výška x hloubka (mm)	523 x 300 x 458	490 x 379 x 502	522 x 310 x 436	489 x 292 x 367	523 x 325 x 478	487 x 293 x 378
vnitřní objem: deklarovaný / využitelný (l)	25 / 15	31 / 20	28 / 17	23 / 14	30 / 17	23 / 13
maximální průměr pro otáčení (mm)	324	395	333	305	332	306
maximální vnitřní šířka / výška (mm)	335 / 197	395 / 193	360 / 198	317 / 187	335 / 201	315 / 188
typ minutky	digitální	digitální	digitální	digitální	digitální	digitální
nastavení minutky	5 s - 90 min	5 s - 90 min	5 s - 99 min	5 s - 95 min	5 s - 95 min	5 s - 95 min
zastavení otočného talíře	x	x	x	x	x	x
grilovací rošt	✓	✓	✓	✓	✓	✓
crisp talíř / crisp funkce ²⁾	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	x / x
odkapávací miska	x	x	x	x	x	x
odložený start	x	x	x	x	✓	x
hodiny	✓	✓	✓	✓	✓	✓
dětská pojistka	✓	✓	✓	✓	✓	✓
vnitřní osvětlení: v provozu / při otevření dveří	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
parní čištění	x	x	✓	x	x	x

klíč:

++ + o - --

velmi dobře ↔ dostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100-80 %

dobře 79-60 %

uspokojivě 59-40 %

dostatečně 39-20 %

nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ hodnocení ovládání pro leváky; použití trouby pro osoby se zrakovým a pohybovým omezením

²⁾ Funkce slibuje přípravu šťavnatých a křupavých jídel.

Test Mikrovlnné trouby s grilem

Moulinex MO 30 EC	Panasonic NN-CD960NEPG
2990	6590
dostatečně 34 %	dostatečně 34 %
uspokojivě 54 %	dobře 70 %
+	+
o	+
+	+
+ / o	o / +
--	+
dobře 60 %	dobře 75 %
uspokojivě 52 %	dobře 61 %
o	+
+ / ++	+ / ++
++	+
o	+
o	+
o / o	o / +
dobře 70 %	dobře 64 %
+ / +	o / +
uspokojivě 52 %	dostatečně 30 %
dostatečně 34 %	dostatečně 34 %
-	-
+	+

546 x 298 x 400	520 x 305 x 391
30 / 18	27 / 19
353	352
355 / 183	361 / 198
digitální	digitální
10 s–95 min	10 s–90 min
x	x
x	✓
x / x	✓ / ✓
x	x
x	✓
✓	✓
✓	✓
✓ / ✓	✓ / ✓
x	x

mikrovlnné trouby s grilem					
Candy CMG 25 DCW	Whirlpool GT 286	Whirlpool GT 285	Whirlpool GT 284	Candy CMG 20 D	Fagor MO-25 DGB
2920	3990	3990	3500	2300	1710
dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dostatečně 36 %
dobře 76 %	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 70 %	dostatečně 35 %
+	+	+	+	+	-
++	++	++	+	+	o
+	+	+	+	+	-
+ / x	- / x	- / x	- / x	o / x	- / x
+	+	+	x	x	x
uspokojivě 55 %	velmi dobře 85 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 30 %
dobře 64 %	dobře 74 %	dobře 74 %	dobře 72 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 50 %
+	o	o	o	+	o
++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / ++	o / ++
+	++	++	++	+	+
o	-	-	-	-	o
+	++	++	++	+	++
o / +	+ / o	+ / o	+ / o	o / +	- / o
uspokojivě 50 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 50 %	dobře 64 %	dobře 71 %
o / o	o / o	o / +	- / +	o / +	+ / ++
dobře 72 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	dobře 72 %	dobře 72 %	uspokojivě 57 %
dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dostatečně 36 %
++	++	++	++	++	-
+	+	+	+	+	+

513 x 292 x 368	543 x 301 x 393	524 x 300 x 406	524 x 300 x 406	466 x 290 x 337	442 x 258 x 325
25 / 15	25 / 21	25 / 17	25 / 17	20 / 11	20 / 8
327	353	325	325	280	278
328 / 179	356 / 194	335 / 198	335 / 198	298 / 172	304 / 185
digitální	digitální	digitální	digitální	digitální	digitální
5 s–95 min	5 s–90 min	5 s–90 min	5 s–90 min	5 s–95 min	5 s–95 min
x	x	x	x	x	x
✓	x	x	✓	✓	✓
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	x / x	x / x
x	x	x	x	x	x
✓	x	x	x	✓	✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
x	x	x	x	x	x

 vítěz testu
 výhodný nákup

Test Mikrovlnné trouby s grilem a horkým vzduchem

Whirlpool GT 288
cena: 4490 Kč
dobře (65 %)

➤ crisp funkce a crisp talíř;
➖ po skončení zvoleného programu se nevypne světlo; špatně čitelný displej; vyšší spotřeba energie v pohotovostním režimu; nastavená teplota horkovzdušné trouby neodpovídá skutečnosti

Whirlpool JT 379
cena: 7490 Kč
dobře (64 %)

➤ crisp funkce a crisp talíř; funkce vaření v páře (příslušenství součástí balení); pečicí nádoba a kryt pro ohřev pokrmů součástí balení; rychlý ohřev; vypnutelné hodiny (úspora energie); přehledný displej
➖ huře hodnocené automatické rozmrazování pokrmů a příprava kufete; nastavená teplota horkovzdušné trouby neodpovídá skutečnosti; nerezový vnitřek trouby se špatně čistí; kuchyňská minutka nefunguje

Samsung CE107 FT-S
cena: 5490 Kč
dobře (62 %)

➤ crisp funkce a crisp talíř; displej lze zcela vypnout (úspora energie); příprava pizzy i lasagni automatickým programem
➖ hlučný větrák; značně nerovnoměrný mikrovlnný ohřev; příprava kufete při automatickém programu (nízká teplota); příprava koláčků při automatickém programu (navrchu spálené)

Domo DO 2723 CG
cena: 2580 Kč
dostatečně (37 %)

➖ značně nerovnoměrný mikrovlnný ohřev; příprava kufete při automatickém programu (nízká teplota); příprava pizzy automatickým programem (navrchu spálená); horší displej; příliš horký povrch pláště při grilování (riziko popálení); v režimu horký vzduch navíc horká i dvířka

Candy CMC 30 DCS
cena: 3990 Kč
dostatečně (36 %)

➤ crisp funkce a crisp talíř; funkce odloženého startu; možnost nastavení vícefázové přípravy
➖ hlučný provoz; nesrozumitelné nastavení automatických programů; špatně průhledné dveře; příprava pizzy automatickým programem (nízká teplota); příprava kufete automatickým programem i podle návodu (nízká teplota); příprava toastů a lasagni podle instrukcí výrobce (nízká teplota); příliš horká dvířka při grilování (riziko popálení)

Proline CBS 23
cena: 2200 Kč
dostatečně (36 %)

➤ kuchyňská minutka; vysvětlivky na displeji
➖ příprava pizzy automatickým programem (navrchu spálená); příprava koláčků automatickým programem (navrchu spálené); horší displej; nepřehledné symboly kontrolního panelu; příliš horký povrch pláště při grilování (riziko popálení); v režimu horký vzduch navíc horká i dvířka

Moulinex MO 30 EC
cena: 2990 Kč
dostatečně (34 %)

➤ pečicí nádoba; možnost nastavení vícefázové přípravy
➖ nemá grilovací rošt; značně nerovnoměrný mikrovlnný ohřev; příprava kufete i pizzy automatickým programem (nízká teplota); nesrozumitelné symboly na kontrolním panelu; nastavená teplota horkovzdušné trouby neodpovídá skutečnosti; náročné čištění nerezového povrchu; příliš horká dvířka v režimu horký vzduch

Panasonic NN-CD560MEPG
cena: 6590 Kč
dostatečně (34 %)

➤ crisp funkce a crisp talíř; funkce odloženého startu; kuchyňská minutka; příprava pizzy automatickým programem; dobře průhledné dveře (kontrola pokrmů); možnost nastavení vícefázové přípravy
➖ rušivé klapání; příprava kufete automatickým programem (nízká teplota); příliš horký povrch pláště při grilování (riziko popálení); v režimu horký vzduch navíc horká i dvířka

Test Mikrovlnné trouby s grilem

Candy CMG 25 DCW
cena: 2920 Kč
dobře (69 %)
+ možnost nastavení vícefázové přípravy; funkce odloženého startu; crisp funkce a crisp talíř
- hlučná; špatná kontrola pokrmu při ohřevu; nesrozumitelné manuální nastavení programu; značně nerovnoměrný mikrovlnný ohřev; příprava kufete podle instrukcí výrobce (nízká teplota)

Whirlpool GT 286
cena: 3990 Kč
dobře (68 %)
+ crisp funkce a crisp talíř; vypnutelné hodiny (úspora energie); funkce vaření v páře (příslušenství součástí balení)
- po skončení zvoleného programu se nevypne světlo; špatně čitelný displej; nemá grilovací rošt

Whirlpool GT 285
cena: 3990 Kč
dobře (67 %)
+ crisp funkce a crisp talíř; vypnutelné hodiny (úspora energie)
- po skončení zvoleného programu se nevypne světlo; špatně čitelný displej; nemá grilovací rošt

Whirlpool GT 284
cena: 3500 Kč
dobře (66 %)
+ vypnutelné hodiny (úspora energie)
- po skončení zvoleného programu se nevypne světlo; špatně čitelný displej

Candy CMG 20 D
cena: 2300 Kč
dobře (65 %)
+ přehledné nastavení programů
- světlo po otevření dveří zhasne; obtížně vyjímatelný otočný talíř; nepohodlné madlo

Fagor MO-25 DGB
cena: 1710 Kč
dostatečně (36 %)
+ možnost nastavení vícefázové přípravy; funkce odloženého startu
- špatné automatické i manuální rozmrazování pokrmů; malá dvířka i tlačítka pro otevření dveří; horší displej; příliš horký povrch pláště při grilování (riziko popálení)

Srdcem mikrovlnné trouby je magnetron, který se stará o produkci mikrovlnného záření. Jeho princip je založen na převodu elektrické energie na mikrovlnnou, která se poté přenáší do ohřívacího prostoru. Mikrovlnné záření je schopno rozkmitat v jidle molekuly, zejména vody, a ty se potom velmi rychle zahřejí. Vnitřek trouby má však kovový povrch, od kterého se záření odráží a nemělo by tedy pronikat ven. V našem testu případné úniky mikrovln do okolí kontrolujeme. Všechny testované modely jsou z tohoto hlediska bezpečné.

Spotřeba v režimu stand-by neboli pohotovostním režimu není tak zanedbatelná, jak se na první pohled může zdát. Pokud máte doma takto „vypnutých“ několik spotřebičů, může vás to stát několik stovek korun ročně. Evropská unie proto vytvořila nová pravidla, podle kterých by hodnoty spotřeby nových přístrojů měly od roku 2013 klesnout na 0,5 až 1 watt. Pokud byla v našem testu u mikrovlnky v režimu stand-by naměřena vyšší spotřeba než 1 watt, hodnocení bylo „dostatečně“.

Při testu funkce horkého vzduchu se ukázalo, že mezi nastavenou a skutečnou teplotou byl většinou rozdíl. Po nastavení teploty na 130 °C, tedy přibližně na poloviční výkon, a poté na maximum (v průměru 210 °C), se naměřené hodnoty lišily i o desítky stupňů. Z toho vyplývá, že bude potřeba trochu se s troubou seznámit a možná se připravit i na počáteční nezdary. Nejvíce se nastaveným teplotám přiblížil model Candy CMC 30 DCS. Naopak Moulinex MO 30 EC zvolených teplot zdaleka nedosáhl.

Grilujeme v teple domova

Test ukázal, že mikrovlnné trouby Whirlpool řady GT špatně grilují. Pouze dostatečnou známku získaly za příliš malou účinnou plochu grilování. Tu zjišťujeme jednoduše tak, že celý grilovací talíř pokryjeme toustovým chlebem a po skončení programu hned vidíme, kde jsou chleby opečené. Modely GT 285 a 286 dosáhly efektivity pouze mezi 13 a 14 procenty, což však mohlo být zapříčiněno tím, že testovaným trouhám chyběl grilovací rošt. Kvůli tomu totiž byly tousty příliš daleko od topného tělesa. Model GT 284 dosáhl poloviční efektivity.

Příprava grilovaného kuřete je pro kombinovanou mikrovlnku testem s velkým „T“. Kuře vážilo 1,2 kila a na výsledném hodnocení se podílela doba přípravy, spotřeba energie, propečení, šťavnatost, barva a křupavost kůže. Žádnému z testovaných modelů se nepodařilo dosáhnout lepšího než průměrného hodnocení, většina však skončila mezi dostatečnými. Nejlepší kuře ugrilovala mikrovlnka Candy CMC 25 DCW a hned po ní Domo DO 2723 CG. Nutno podotknout, že ani jedna to nezvládla v automatickém programu, ale byla potřeba ručního nastavení. Oběma trvala příprava hodinu, ale

spotřebovaly přitom více než 1 kWh energie – tento program je energeticky nejnáročnější, protože kombinuje mikrovlny s grilováním. Na chvostu testovaných modelů se krčí Moulinex MO 30 EC, který peče pouze průměrné kuře. A nejde mu ani pizza, která byla příliš studená. Naopak navrchu spálenou pizzu jsme vyndali z modelů Proline CBS 23 a Domo DO 2723 CG. Nejkrupavější italskou pochoutku umí Whirlpool GT 288.

Ohřívát jídlo, ne troubu

Samotnou kapitolou je režim, ve kterém se mikrovlnka chová jako horkovzdušná trouba. Pokud to umí, je důležité, aby výrobce dbal na dostatečné izolování prostoru pro ohřev pokrmu. Jinak se teplo přenáší na nežádoucí části mikrovlnné trouby, zejména dvířka a plášť a hrozí riziko popálení. Maximální přijatelná teplota dvířek po hodinovém pečení horkým vzduchem je 80 °C, povrch pláště by neměl přesáhnout 75 °C. U modelu Candy CMC 30 DCS si s izolací zřejmě hlavu moc nelámali. U tohoto výrobku jsme naměřili vůbec nejvyšší povrchovou teplotu, konkrétně 107 °C. Také mikrovlnka Proline CBS 23 se teplotou pláště dostala přes 100 stupňů, Domo

DO 2723 CG chyběly ke stovece jen tři stupně. Moulinex MO 30 EC měl zase rozpálená dvířka až na 94 stupňů.

Stejný problém s horkými povrchy nastává u některých modelů i při grilování. V laboratorii naměřené teploty po půlhodinovém grilování na nejvyšší výkon dosahovaly teplot vyšších než 100 °C například u mikrovlnné trouby Fagor MO-25. Vyšší než povolené teploty prokázal test v případě Candy CMC 20 D a opět u Proline CBS 23.

Při výběru mikrovlnné trouby dejte na přehřívání obzvlášť pozor v případě, že máte malé děti. Ty se rády všeho dotýkají a místo toho, aby si pamatovaly vůni dobře upečeného kuřete, vzpomenou si na popálenou ratičku. Výsledky nejlepších modelů dokazují, že vyrobit kombinovanou mikrovlnnou troubu, která udrží horko jen uvnitř, lze.

Nerušit a nelhat, prosím

Poslouchat hučení a cvakání mikrovlnné trouby není zrovna příjemné. Panasonic NN-CD560MEPG, Candy CMC 30 DCS a Samsung CE107 FT-S vydávají všelijaké vrzání, cvakání nebo hučení a z testovaných mikrovlnek vyšly jako nejhluchnější. Model Whirlpool GT 286 jemně vibruje.

Dalo by se říct, že téměř nepřekvapivým zjištěním byl rozdíl mezi výrobcem udávanou a námi změřenou spotřebou energie. Až na některé výjimky byly výrobcem uváděné hodnoty nižší. Někdy více, někdy méně, ale rekordmanem je v tomto směru Panasonic NN-CD560MEPG, který si při testu běžného ohřevu vody z 10 °C na 20 °C, vezme místo 1260 W o téměř 500 W více. To už není zanedbatelný rozdíl, zvláště v současné době neustále se zvyšujících cen energie.

Co říct na závěr? Mikrovlnná trouba, byť vyhavená grilem i horkým vzduchem, nedokáže ve všech směrech zastoupit klasickou troubu. Je to spíš řešení pro „ylky samotáře“, kteří jsou odborníky na ohřívání hotových nebo zmražených jídel, mají rádi mraženou pizzu a občas si troufnou na něco většího, třeba na grilované kuře. ✕

Právo

Účes předmětem smlouvy

Perfektní účes. Kdo by jej nechtěl. Ať už patříte k těm, kteří objevili mistra svého řemesla a odcházejí vždy spokojení, nebo k těm, kteří někoho takového stále hledají, je vhodné mít při ruce pár rad, kdyby se účes nevydařil podle vašich představ.

Jakou smlouvu uzavírám

Vypravíte-li se za novým účesem k profesionáloví, který provozuje ohlašovaci živnost řemeslnou – kadeřnictví, uzavíráte s ním smlouvu o dílo mající charakter smlouvy spotřebitelské. Kadeřník je povinen postupovat řádně a v souladu s pokyny zákazníka. Oproti tomu zákazník je povinen za vykonanou činnost a dosažený výsledek zaplatit dohodnutou odměnu. Předmětem smluvního závazku je většinou kombinace několika kadeřnických služeb (mytí, stříhání, vyholení strojkem, styling, foukání, barvení, melír, trvalá, prodlužování vlasů a jiná ošetřující péče). Vzhledem k tomu, že služba je realizována hned a dohoda je pouze ústní, seznáme se předem s ceníkem daného kadeřníka. Konečná cena je vždy výsledkem součtu všech cen jednotlivých služeb, které žádáte. Některé salóny nadto používají při určité službě vlasové přípravky různých značek, což se promítá i do její ceny.

Co si mám hlídat

Na začátku důkladně seznáme kadeřníka se svojí představou. Vezměte si na pomoc i obrázek či fotografii s vybra-

ným účesem. Názorně ukážete a nechte si ukázat. Kadeřník naslouchá přání zákazníka, maximálně vás upozorní na důsledky vašeho pokynu, zvláště na jeho nevhodnost třeba s ohledem na typ vlasů. Ujistěte se o tom, že jste byli pochopeni. Už v průběhu prací sledujte, zda kadeřník postupuje podle vašich požadavků. Nejste-li už v průběhu spokojení s výkonem, můžete až do jeho skončení využít zákonného práva od smlouvy odstoupit. Je však vaší povinností zaplatit práce do té doby již vykonané, pokud není důvodem odstoupení předpoklad, že výsledek nebude odpovídat zadání či bude trpět vadami přes danou příležitost k nápravě.

Kdy mám zasáhnout

Kdykoliv v průběhu, budete-li mít pocit, že se rozchází vaše představa s vytvářeným účesem. Máte-li konkrétní představu o střihu založenou zkušeností u jiného kadeřníka, raději ruku kadeřníka, obrazně řečeno, veďte. Jen včasným upozorněním můžete odvrátit již nevratné kroky, třeba vytvoření nechtěné otiny.

Výsledek v rozporu s objednávkou

Ještě před zaplacením zkontrolujte, že výsledný účes odpovídá vašim požadavkům na střih, celkový tvar nebo odstín. Netýká se to jen vadnosti provedených prací, ale především bezvadného střihu či bezchybného melíru, které se neshodují s tím, co jste si přáli a domluvili. Pokud se výsledek od vašich představ liší,

dožadujte se takových úprav a doplnění, aby byla smlouva ze strany kadeřníka naplněna. Dohodnutá odměna mu náleží teprve tehdy, pokud dodrží svoji část smlouvy, která je pouze ústní a je tedy obtížné později prokázat její obsah a následný rozpor výsledku s objednávkou. Dokud tedy vytvořený účes neodsouhlasíte, neplatí. Když už na placení dojde, nezapomínejte si zažádat o vystavení dokladu o provedených službách a jejich ceně.

Vady provedení

Pokud kadeřník nepostupuje řádně s odbornou péčí, kterou lze oprávněně předpokládat u osoby této profese, trpí výsledek jeho činnosti vadou. Vadami se v případě kadeřnických služeb rozumí například nepřesný, nerovný, nesouměrný sestřih, nevyvážené prostřihání, nerovnoměrné rozvržení barvy, nedostatečné připevnění nových vlasů a jejich vypadávání, neúměrné zatížení vlasů zákazníka při prodlužování atd. Nejčastější příčinou bývá nedbalé provedení či špatný odhad. Vady provedení, vyjdou-li dodatečně najevo po uhrazení ceny služby či služeb, už mohou být pouze předmětem reklamace. V tento okamžik už nelze namítat, že střih či odstín, které jste shlédli a posvětili zaplacením, nesouhlasí s původní objednávkou.

Nechtěné poranění

I přes naprosto profesionální postup může dojít k nechtě-

nému škrábnutí či střížení. Zcela výjimečné jsou závažnější formy poranění či dokonce poškození zdraví. Může se například objevit alergická reakce na určitou složku přípravku či barvy, na zahtívající se melírovací směs v kombinaci s aloba-lem. V případě vážné škody na zdraví děletrvajících či trvalého charakteru vám vzniká právo na finanční kompenzaci. Aktuální stav neprodleně zdokumentujte fotografiemi. Při vyčíslování skutečně vzniklé škody záleží mj. na druhu a rozsahu poškození, s čímž je schopen pomoci odborný lékař či znalec. V případě sporu soud vychází z lékařské zprávy, znaleckého posudku a dalších důkazů.

Co mohu žádat

U účesu neplatí známá záruční doba, v níž můžete reklamovat vady. Skryté nedostatky, jež jsou nepochybně důsledkem porušení povinnosti kadeřníka postupovat při plnění smlouvy řádně, oznámte jakmile vyjdou najevo. Záleží na povaze vady, ale primárním nárokem je bezplatná oprava. Nedá-li se vada odstranit, můžete žádat slevu z ceny. Dalším nárokem, který může souviset s vadně provedeným dílem, je vznik škody na majetku (zabarvení oděvu, znehodnocení nových přídělaných vlasů) nebo na zdraví (lámání či vypadávání vlastních vlasů). ✕

Test

Pražená mletá káva

Zdravotně nezávadná, co do chuti a vůně však spíše průměrná nebo podprůměrná – tak v našich testech dopadla mletá pražená káva z českých supermarketů. Důležité poselství pro náruživé konzumenty kávy je značné množství kofeinu v některých výrobcích. Nadměrný příjem kofeinu tělu neprospívá. V testu se také ukázalo, že kvalita a cena nemusí jít ruku v ruce.

Mnoho kofeinu a málo chuti

d dobrá rada

Vybírejte podle toho, která vám chutná. V naší tabulce si také všimněte obsahu kofeinu. Zejména kávy, které se nechlubí druhem použitých kávových zrn (a jsou tak zřejmě z robusty) mohou kofeinu obsahovat více, než byste chtěli. Detaily z testu chutí vám pomohou vybrat si kávu vyhovující vašim zvyklostem. Celkově nejlepší je dražší **Tchibo Exclusive 100 % Tchibo Arabica** (dobře, 40 Kč / 100 g). Přesvědčila jak svou chutí, tak z hlediska žádoucích i nežádoucích látek. Levnější, s vysokým obsahem kofeinu ukazujícím na zrna robusty a s vyšším obsahem akrylamidu, je **Tesco Café Blend / Original Blend** (dobře, 19 Kč / 100 g). Tato káva má výrazné aroma a je velmi hořká. Levné a chutné ale jsou i kávy **Mokate Classic** (dobře, 20 Kč / 100 g) a **Tchibo Family** (dobře, 26 Kč / 100 g).

Jsou potraviny na českém trhu horší než v jiných zemích EU, například ve Švédsku nebo v Dánsku? Při testování pražené mleté kávy z českých, švédských a dánských supermarketů se to nepotvrdilo. Sami posoudíte, zda nad tím jásat, nebo ne.

Laboratoř souběžně analyzovala 57 značek supermarketové kávy, z toho 27 bylo koupeno v ČR, 18 ve Švédsku a 14 v Dánsku. Nás i naše skandinávské kolegy z partnerských redakcí ve Stockholmu a v Kodani zaujala možnost otestovat v jednotných podmínkách potraviny stejného druhu. Přestože jsme do hodnotící tabulky nakonec zařadili pouze kávy z ČR, nejzajímavější shrnující poznatky si nechceme nechat pro sebe.

Za pozornost například stojí, že jedna ze švédských káv obsahovala méně kofeinu, než je stanoveno českou potravinářskou vyhláškou č. 330/1997 Sb. v platném znění. Vyhláška stanoví, že kofeinu musí být nejméně šest gramů v kilogramu pražené kávy, švédská ho však obsahovala jen 5,88 g/kg, což je těsně pod stanoveným minimem. Všechny další výrobky české „kofeinové“ povinnosti vyhověly, i když naměřený obsah byl různě vysoký a pohyboval se v rozmezí od 6,5 (Švédsko) do 25,81 (ČR) gramů na kilo kávy. K naplnění zdravotně tolerovatelné hranice kofeinu bychom ze „slabší“ švédské kávy mohli v pohodě vypít osm šálků za den, z nejsilnější české jen dva a půl. Skandinávské kávy měly ve srovnání s českými obsah kofeinu zhruba poloviční. Různě silná káva, různý počet denně vypitých šálků. Skandinávci patří k největším konzumentům kávy na světě, Češi jsou ve spotřebě pod průměrem.

Kofein je to, co z kávy dělá povzbuzující nápoj. Udržuje bdělost, bystří pozornost a zahání únavu. Ale všeho s mírou. Nadměrné dávky vedou k podrážděné náladě, bolestem hlavy či nespavosti. Jak vysoký má být denní příjem kofeinu v podobě vypitých šálků, abychom si na něm nevypěstovali závislost a vyhnuli se abstinenčnímu syndromu, vysvětlíme v další části textu.

Robusty přiznané i nepřiznané

Ačkoli je obsah kofeinu spotřebitelsky důležitou informací, na obalu kávy ji nenajdeme nikde na světě. Dá se odvodit pouze nepřímě, pokud je na etiketě uvedeno, zda káva pochází z arabiky,

Arabika versus Robusta

Obchody s kávou se ve světě hýbou jako nikdy předtím. V roce 2011, ze kdy jsou poslední zveřejněné údaje, bylo exportováno dosud nejvyšší množství kávy, a to 6,27 milionu tun. Přesněji bychom měli říci, že to bylo 104,45 milionu žoků, protože káva se exportuje v jutových pytlích a v každém z nich je ji rovných šedesát kilogramů. Necelé dvě třetiny kávy (61,6 %) tvoří druh arabica, zbytek je robusta, jejíž podíl už dosáhl 38,4 %. Liší se obsahem kofeinu; v arabice je ho zhruba o polovinu méně než v robustě. Robusta, jak název napovídá, má drsnější chuť než jemná arabica a je také odolnější proti škůdcům a chorobám rostlin. Robusta ve srovnání s arabikou poskytuje vyšší výnosy, a to je další důvod, proč její zastoupení na plantážích roste. Pravdou je, že některé nové vyšlechtěné odrůdy robusty už poskytují tak kvalitní zrna, že káva z nich začíná být ceněná i mezi gurmány.

nebo robusty. Jemnější arabika má zhruba poloviční obsah kofeinu proti drsnější a méně ceněné robustě. Použití arabiky, nebo robusty, případně jejich směs deklarovali na etiketě výrobci 20 z 27 testovaných značek z českých supermarketů, na zbylých sedmi informace chyběla. Ale povinné to není.

Obsah kofeinu v arabice se pohybuje od 8 do 14 gramů v kilogramu kávy, v případě robusty je to 17 až 40 g/kg, jak uvádí Mezinárodní organizace pro kávu (ICO) se sídlem v Londýně. V testovaných českých kávách byl naměřen obsah kofeinu v rozmezí od 8,41 g/kg (Tchibo Family s deklarací robusty) po 25,81 g/kg (Tesco Café Blend / Original Blend, bez deklarace). Pozoruhodné je, že 16 z 27 značek kávy z českých supermarketů odpovídalo naměřeným

Jak testujeme

podrobný postup testu pražené kávy najdete na www.dtest.cz/kava

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality pražené kávy

senzorické hodnocení 40 %
žádoucí látky 20 %
nežádoucí látky 25 %
deklarace 15 %

i

O Skandinávci se říká, že jsou chladní. Čím jiným se tedy mají na svém studeném severu zahřát, když ne šálkem horké kávy? I takto si lze vysvětlit, proč v pití černého moku seveřanů suverénně ovládli přední příčky světového žebříčku. Kvantita však ještě nemusí znamenat kvalitu. Nejchutnější kávu z nejkvalitnějších zrn připravují ve Francii a v Itálii, jak jsme se dočetli v Průvodci kávových exportérů (Ženeva 2011). Nejpropracovanější a nejpřísnější systém jakostního hodnocení kávy mají v USA, které jsou největším dovozcem kávy na světě před Německem a Itálií. Žebříček spotřeby boří náš mýtus o Turcích, coby náruživých pijáků kávy. S pouhým půl kilogramem na hlavu a rok patří k silně podprůměrným konzumentům. Až se káva v Asii pěstuje, její spotřeba je tam velmi nízká, nedostupným konkurentem je čaj. Výjimkou je Japonsko, kde se spotřeba kávy zvyšuje tempem 1,5% ročně. Když už se v asijských zemích káva pije, pak jedině v úpravě „3 v 1“, tedy v instantní směsi s cukrem a sušeným mlékem.

Spotřeba na občana v roce 2011

země	v kg/rok
Finsko	12,1
Dánsko	9,5
Norsko	9,2
Švýcarsko	8,0
Švédsko	7,9
Německo	6,8
Rakousko	6,4
Slovinsko	6,1
Itálie	5,8
Francie	5,7
USA	4,1
Japonsko	3,4
Česká republika	2,7
Turecko	0,5
Čína	0,03

Zdroj: Mezinárodní organizace pro kávu

obsahem kofeinu robustě, v pěti případech nedeklarované.

Tři šálky jsou někdy moc

Je dobré vědět, že nadměrným pitím robusty se můžeme vystavit riziku předávkování kofeinem. Britská Agentura pro bezpečnost potravin (FSA), ale i jiné seriózní zdroje uvádějí, že denní dávka kofeinu by neměla překročit 400 miligramů. Spočítali jsme, že vypitím tří šálků kávy Tesco Café Blend denně bychom přijali 540 miligramů kofeinu, což už je množství nad hranici doporučenou zdravotníky. Ve výpočtu jsme uvažovali se sedmigramovou porcí kávy na jeden šálek, do kterého přejde 180 miligramů kofeinu.

Nechceme nikoho odrazovat od pití robusty, jen jsme chtěli spotřebitele upozornit, že není na škodu sledovat údaje na etiketě a přizpůsobit tomu denní počet vypitých šálků. Pravdou také je, že žádná deklarovaná arabika obsahem kofeinu nevybočila z rámce, obvyklého pro tento typ kávy.

Slabší, přesto účinné

Švédové i Dánové, jako ostatně všichni Skandinávci, patří k největším konzumentům kávy na světě. Černého moku se tam na obyvatele vypije třikrát až čtyřikrát tolik než v Česku. V souvislosti s tím tedy nebylo překvapující, že jejich supermarketové značky vesměs obsahovaly o polovinu méně kofeinu než u nás. Dalo by se tedy odvodit, že tam převažuje arabika. Ta je sice obecně více ceněná, ale není arabika jako arabika. V závislosti na loupání zrn z plodů kávy se dělí na pranou a méně ceněnou nepranou, pak existuje arabika pravá, tedy kolumbijská a méně ceněná brazilská atd., a to vše už z obalu nezjistíme.

Z hlediska obsahu kofeinu spíše slabší skandinávské kávy měly proti českým silnější antioxidantní kapacitu, jak ukázal test antiradikálové aktivity metodou tzv. DPPH. Stručně řečeno, aniž bychom zabíhali do světa složitých chemických vzorců a reakcí, antioxidantům z potravin vděčíme za to, že se naše tělo snáze vypořádá s tzv. volnými radikály, tedy zplodinami látkové výměny v organismu.

K antioxidantům patří například vitamín C, ale také látky, vytvořené v kávě při jejím pražení. Antioxidanty zpomalují stárnutí, působí preventivně proti cukrovce II. typu a dokonce i rakovině. Káva se na celkovém příjmu antioxi-

dantů podílí zhruba polovinou. Antioxidantní kapacitou desetkrát převyšuje čaj nebo červené víno, které také patří k antioxidantům, obdobně jako třeba pomeranč nebo bobulové ovoce.

Nejnižší antioxidantní kapacitu v testech měl s 11,8 gramy antioxidantních látek v kilogramu kávy výrobek značky Tchibo Exclusive 100% Arabica. Nejvíce v této kategorii testu zabodovala švédská káva s 31,5 gramu antioxidantů v kilogramu výrobku Drie Muhl Brygkaffe. Pro srovnání – antioxidantně nejbohatší z českých značek byla káva Albert Euro Shopper / Filter Coffee s 23,26 g/kg.

Mykotoxiny pod limitem

Vcelku příznivě dopadl test, ve kterém laboratoř zjišťovala, zda v kávě není překročen limit pro obávaný ochratoxin A, což je jedovatý produkt plísně *Aspergillus ochraceus* s karcinogenními účinky. Evropskou komisí byl pro členské státy stanoven jeho limit na 5 mikrogramů (µg) v kilogramu pražené kávy. Pokud je tato hodnota překročena, musí být výrobek stažen z trhu.

Nejvíce ochratoxinu A, i když stále pod limitem, měla dánská káva Mocca Brazil Mellemristet Kaffee s 3,6 µg/kg, následovaná švédským vzorkem s hodnotou 2,93 µg/kg (Eldorado, Kaffee Melanrost) a českou Kávou praženou mletou (Tesco value) s 2,4 µg/kg. V pěti z 27 českých vzorků byl ochratoxin A pod mezí stanovitelnosti, takže ho přístroje ani nezaznamenaly.

Nadlimitní obsah ochratoxinu A se v kávě prozradí nepříjemným zápachem, pražením se nedá zničit. Plíseň, která ho produkuje, je běžně přítomná v půdě i v prašném ovzduší, vstupní branou pro ni jsou zrna poškozená nebo vlhká, z nichž se plíseň šíří dál. Pěstitelé jsou Mezinárodní organizací pro kávu nabádáni, aby zralé plody setřásali do čistých plachet, nikoli na holou zem, používali čisté pytle a větrali sklady. Opatření zahrnují celou škálu kroků, jak předejít znečištění zrn při následném sušení a dopravě loděmi.

Nechtěné produkty pražení

Další kontaminanty se mohou do kávy dostat v průběhu pražení. V testech jsme se zaměřili na akrylamid, což je uměle vznikající látka s karcinogenními účinky. Vytváří se při tepelné úpravě potravin bohatých na polysacharidy a s přítomností tuku. Projevuje

se hnědnutím, tedy nám dobře známou tmavou kůrkou třeba na smažených bramborových hranolcích nebo buchtech.

Členské státy EU mají za povinnost sledovat obsah akrylamidu například v dětských obilných pštrkmech, sušenkách anebo kávě, která patří k největším zdrojům akrylamidu v potravě. Povinný limit dosud stanoven nebyl, ale z doporučení Evropské komise členskými státy Unie vyplývá, že jeho obsah v potravinách mají zkoumat. Komise také pro vybrané potraviny včetně kávy vymezila tzv. směrné hodnoty, tedy hranici pro přijatelné množství akrylamidu. V případě kávy je to 450 µg/kg. Tuto hodnotu v našich testech lehce překročily dvě české kávy. Jednou z nich byla Albert Euro Shopper / Filter Coffee. Druhou pak s 457 µg/kg nám již známý kofeinový rekordman Tesco Café Blend / Original Blend.

Dobrou zprávou je, že ostatní české kávy na tom byly z hlediska obsahu akrylamidu lépe než kávy skandinávské. Evropská potravinová a nápojová federace doporučila výrobcům potravin, jak mají upravit technologický postup, aby předcházely tvorbě akrylamidu. Například káva by měla být pražena za nižších teplot po delší dobu.

Pozornost Evropské komise se zaměřila také na monitorování furanu, dalšího nechtěně vznikajícího kontaminantu v některých potravinách a zaměřili jsme se na něj i my v testech. Řekněme rovnou, že české kávy nedopadly o nic hůře než skandinávské. Furan je látka s karcinogenními účinky a jeho výskyt v kávě je v současnosti hedlivě sledován vědci v celé EU.

Z různých studií jsme zjistili, že přes 80 % furanu přijatých do organismu z potravin získáváme právě z kávy. Španělský chemik Javier Santos z univerzity v Barceloně nedávno zveřejnil, že nejvíce furanu je v kávě připravené z kapslí, zatímco v klasicky překapávané je ji méně, protože plyn snáze uniká do ovzduší. Konzumenty Santos současně uklidnil tím, že riziku z furanu by se vystavili až po vypití dvaceti šálků kávy z kapslí nebo 30 šálků espressa za den. Vůbec nejméně furanu přejde do kávy zvané „turek“, jak zjistili čeští odborníci, a to je zase dobrá zpráva pro kávové staromilce. Pravdou je, že furan z šálku postupně vyprchá, jenže káva mezitím vystydne, a to také není řešení. I tady platí, že by se káva měla pražit za nižších teplot po delší dobu.

Chut' a vůně nic moc

Všeobecným zklamáním skončily senzorické testy, během nichž hodnotitelé posuzovali především chut' a vůni kávy. V komplexním ukazateli, tzv. příjemnosti chuti byla nejlépe hodnocena káva z Dánska, které k vítězství stačilo pouhých 80,7 bodů ze sta možných. Druhou nejlepší s 58 body byla česká značka Tesco Café Blend, již známý přehorník co do množství kofeinu a také obsahu akrylamidu. Do skupiny mírně nadprůměrných českých značek se probojovala ještě Tchibo Exclusive s 56,8 body.

Nejhůře hodnocenou českou kávou co do příjemnosti chuti byla s pouhými 22,2 body ze sta možných značka Albert Euro Shopper / Ground Coffee, následovaná značkou Dadák Standardní směs s 26,3 bodu. Mezi podprůměrnými v tomto testu skončily

i luxusní značky Davidoff Grande Cuvée Rich Aroma s 33,1 bodu a Carte Noire Arôme s 38,5 bodu. Velké peníze tedy nemusí být zárukou velkého gurmánského zážitku.

Mainstreamová káva

Hodnotitele v senzorickém testu až zarazilo, jak málo se supermarketové kávy z různých zemí odlišovaly co do chuti a vůně. Uniformitu si lze vysvětlit jednoduše – trh s kávou dnes v celé Evropě ovládá jedenáct nadnárodních firem v čele s Kraft Foods a Nestlé. Jednotný unijní trh, jednotné receptury. Většina pražené kávy se už v současnosti do Česka dováží z jiných států EU, jak jsme zjistili ve statistikách obchodu Mezinárodní organizace pro kávu. Za tradičními českými značkami je ve skutečnosti zahraniční vlastník.

Dobrym poselstvím je, že káva ze supermarketů vyhovuje povinným zdravotním normám. Ale dá se v supermarketu koupit káva výborná nebo aspoň chutná? Odpověď uvádí Průvodce kávových exportérů (Ženeva 2011). Obchodovaná káva se v něm rozděluje do čtyř tříd kvality. Podíl tzv. výběrové (exemplary quality) a vyšší (high quality) kvality činí pouze 10 % z trhu. Ta se do supermarketů vůbec nedostane, jde do nejdražších výrobků a luxusních prodejen. Třetí stupeň kvality, tzv. mainstreamová káva nebo také akceptovatelná je průvodcem označen jako „supermarketová“ káva. Ta tvoří 80 % až 90 % veškeré obchodované kávy. Pak je ještě čtvrtý stupeň, tzv. lowgrade, česky by se nejspíš řeklo káva snížené jakosti, kde je vysoký počet poškozených zrn a tím i riziko ochratoxinu A. Do USA taková káva vůbec nesmí.

Do čtyř stupňů jakosti dělí kávu na českém trhu i ČSN 58 1330, na obalu kávy se uváděla pod písmeny a, b, c a d. Spotřebitelé nejochotněji kupovali kávu „a“, která měla garantovanou nejvyšší jakost. Povinnost označovat kávu těmito stupni jakosti u nás byla zrušena k 1. červenci 2003. ✖

Test Pražená mletá káva

pražená mletá káva

	Tchibo Exclusive 100% Tchibo Arabica	Tesco Café Blend / Original Blend	Billa Naše bio / Plantážní káva	Mokate Classic	Tchibo Family	Davidoff Grande Cuvée Rich Aroma	Douwe Egberts Paloma
hmotnost (g)	250	250	200	250	250	250	250
cena (Kč)	100	47	90	50	64	169	60
cena za 100 g (Kč)	40	19	45	20	26	68	24
hodnocení kvality	dobře 73 %	dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dobře 62 %	dobře 62 %
senzorické hodnocení	dobře 74 %	dobře 76 %	uspokojivě 57 %	dobře 61 %	dobře 63 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 58 %
vůně	+	+	+	+	++	+	+
chut'	+	+	o	o	o	o	o
specifikace chuti	příjemná chuť, průměrně hořká, velmi slabě kyselá a slabě trpká	příjemná chuť, velmi výrazně hořká, velmi málo kyselá a slabě trpká	málo příjemná chuť, výrazně hořká a slabě kyselá i trpká	průměrně příjemná chuť, slabě hořká, velmi málo kyselá i trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká, velmi slabě kyselá a průměrně trpká	málo příjemná chuť, průměrně hořká, velmi výrazně kyselá a slabě trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká, velmi málo kyselá i trpká
žádoucí látky	dobře 71 %	velmi dobře 82 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 59 %	dobře 65 %	dobře 60 %	dobře 63 %
antioxidanty	o	+	o	+	o	o	o
síla aroma	++	++	o	o	++	+	+
nežádoucí látky	dobře 74 %	uspokojivě 44 %	dobře 69 %	dobře 67 %	uspokojivě 58 %	velmi dobře 80 %	dobře 64 %
ochratoxin A	++	+	+	+	+	++	o
akrylamid	+	--	+	o	o	+	+
furan	o	o	o	+	o	+	+
deklarace	dobře 70 %	uspokojivě 50 %	velmi dobře 90 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %
obsah kofeinu (%)	10,0	25,8	9,5	22,2	8,4	11,0	21,0
deklarovaný druh kávy	Arabica	x	Arabica	Arabica, Robusta	Robusta	Arabica	Robusta
dodavatel / výrobce ¹⁾	Tchibo Praha, spol. s.r.o.	Tesco Stores ČR a.s., Praha vyrobeno v Holandsku	OXALIS, spol. s.r.o., Slušovice	MOKATE Spółka z o.o., Polsko	Tchibo Praha, spol. s.r.o.	Tchibo GmbH, Německo	Sara Lee Czech Republic, a.s., Praha
minimální trvanlivost	22.11.2013	27-02-2014	16.07.2013	26.06.2014	18.11.2013	A:31.01.12 B:29.08.13 ²⁾	22.08.2013

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ← → nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ údaje uvedeny ve stejném znění jako na obalu

²⁾ A – datum výroby; B – minimální trvanlivost

Jacobs Krönung Královská aroma	Douwe Egberts Grand Aroma	Spar Natur pur / / Bio-Kaffee	Carte Noire Arôme	Jacobs Aroma Standard	Lidl Bellarom / / Gold	Dadák Rocca café	Jihlavanka Standard Original	Jihlavanka Staročeská směs	Kaufland Grande / / Aroma Café
250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
100	90	70	170	66	47	65	65	52	36
40	36	28	68	26	19	26	26	21	14
dobře 61 %	dobře 60 %	dobře 60 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %
dobře 61 %	uspokojivě 59 %	dobře 65 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 52 %
+	+	++	o	o	o	o	o	+	o
o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
průměrně příjemná chuť, hořkost i kyselost, slabě trpká	průměrně příjemná chuť i hořkost, slabě kyselá a velmi málo trpká	průměrně příjemná chuť, velmi výrazně hořká, průměrně kyselá a slabě trpká	málo příjemná chuť, slabě hořká, průměrně kyselá a slabě trpká	průměrně příjemná chuť, velmi výrazně hořká, velmi málo kyselá a průměrně trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká, slabě kyselá a velmi málo trpká	málo příjemná chuť, výrazně hořká, velmi málo kyselá a průměrně trpká	průměrně příjemná chuť i hořkost, slabě kyselá a velmi málo trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká, slabě kyselá a průměrně trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká a slabě kyselá i trpká
uspokojivě 50 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 50 %	dobře 67 %	uspokojivě 56 %	dobře 70 %	dobře 64 %	dobře 63 %	dobře 67 %	dobře 66 %
o	o	o	o	o	o	o	+	o	+
o	-	o	++	o	++	+	+	++	+
dobře 76 %	dobře 70 %	dobře 78 %	dobře 72 %	dobře 66 %	dobře 68 %	dobře 63 %	dobře 65 %	uspokojivě 59 %	dobře 62 %
++	+	++	++	+	+	o	+	+	o
+	+	+	+	+	+	++	o	-	+
+	++	+	+	o	+	+	+	+	o
uspokojivě 50 %	dobře 70 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 50 %	dobře 70 %	dostatečně 30 %	dobře 70 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %
10,6	11,8	11,0	12,3	21,4	10,1	22,7	20,3	10,1	22,5
x	Arabica, Robusta	Arabica	Arabica	Arabica, Robusta	Arabica	Arabica, Robusta	x	x	Arabica 40 %, Robusta 60 %
Kraft Foods Österreich Production GmbH	Sara Lee Czech Republic, a.s., Praha	SPAR Česká obchodní společnost s.r.o., Praha	Kraft Foods CR s.r.o., Praha	Kraft Foods CR s.r.o., Praha	Lidl Stiftung & Co.KG, Německo	Kraft Foods CR s.r.o., Praha provozovna Valašské Meziříčí	Tchibo Praha, spol. s.r.o.	Tchibo Praha, spol. s.r.o.	Kaufland Česká Republika, v.o.s., Praha
20.02.2014	10.02.2014	06/2013	26/07/13	04.07.2013	02.2014	14.04.2013	26.06.2013	09.05.2013	6.07.14

vítěz testu
 výhodný nákup

► pokračování tabulky na straně 42

Test Pražená mletá káva

pražená mletá káva

	Marila Tradiční Standard Mletý	Gega Bio Schonkafée	Spar S-Budget / / Pražená káva mletá	Tesco value / / Káva pražená mletá	Albert Quality / / Delicate coffee aroma	Coop Klasik / / standard směs	Billa clever / / Káva pražená mletá
hmotnost (g)	250	250	500	150	250	250	250
cena (Kč)	47	169	60	40	56	38	38
cena za 100 g (Kč)	19	68	12	27	22	15	15
hodnocení kvality	uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 51 %
senzorické hodnocení	dobře 60 %	dobře 60 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %
vůně	○	+	○	+	○	+	+
chuť	+	○	○	○	○	○	○
specifikace chuti	příjemná chuť, velmi výrazně hořká, málo kyselá a průměrně trpká	průměrně příjemná chuť i hořkost, velmi slabě kyselá a málo trpká	průměrně příjemná chuť, výrazně hořká, slabě kyselá i trpká	mírně podprůměrně příjemná chuť, téměř velmi výrazně hořká, slabě kyselá a průměrně trpká	průměrně příjemná chuť i hořkost, výrazně kyselá a málo trpká	průměrně příjemná chuť, velmi výrazně hořká, výrazně trpká a velmi slabě kyselá	průměrně příjemná chuť, velmi výrazně hořká, velmi slabě kyselá a průměrně trpká
žádoucí látky	uspokojivě 59 %	dostatečně 34 %	dobře 60 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 59 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 59 %
antioxidanty	+	○	+	+	○	○	+
síla aroma	○	---	○	○	+	-	○
nežádoucí látky	dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 66 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 58 %	dobře 61 %	uspokojivě 52 %
ochratoxin A	○	++	○	-	++	++	○
akrylamid	+	+	+	+	○	○	+
furan	++	○	+	+	-	○	○
deklarace	dostatečně 30 %	uspokojivě 42 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 30 %
obsah kofeinu (%)	24,8	12,2	24,6	22,4	21,1	22,7	25,1
deklarovaný druh kávy	Robusta	Arabica	Robusta	Robusta	x	x	Robusta
dodavatel / výrobce ¹⁾	MOKATE Czech s.r.o., Praha provozovna Votice	GEPA The Fair Trade Company/ /Miko Káva s.r.o.	MOKATE Czech s.r.o., Praha provozovna Votice	MOKATE Czech s.r.o., Praha provozovna Votice	Ahold Coffee Company, Holandsko	Sara Lee Czech Republic, s.r.o., Praha	MOKATE Czech s.r.o., Praha provozovna Votice
minimální trvanlivost	30.1.2014	30.09.13	23.06.2013	19.3.2013	17.11.2012	25.07.2013	31.1.2014

klíč:

++ + ○ - --
velmi dobře ← → nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

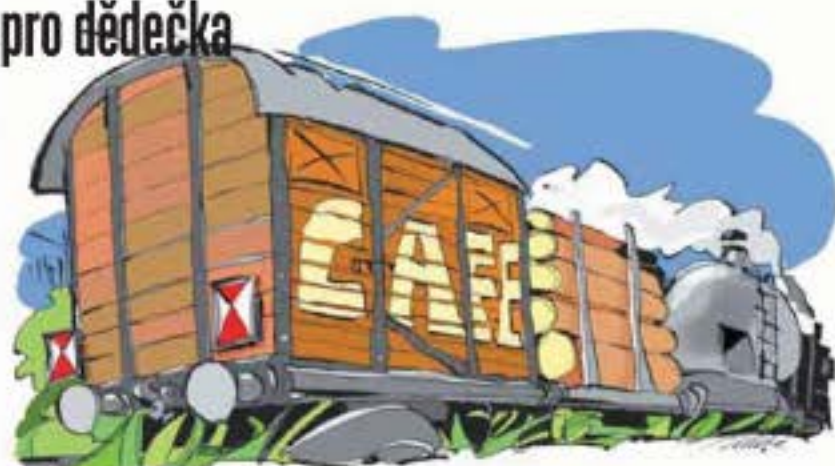
✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ údaje uvedeny ve stejném znění jako na obalu

Fejeton Kafe pro dědečka

Albert Euro Shopper / Filter Coffee	Dadák Standardní směs	Albert Euro Shopper / Ground Coffee
500	250	250
56	60	40
11	24	16
uspokojivě 43 %	dostatečně 37 %	dostatečně 35 %
uspokojivě 44 %	dostatečně 37 %	dostatečně 35 %
○	○	○
○	—	—
málo příjemná chuť, výrazně hořká, velmi málo kyselá a slabě trpká	velmi nepříjemná chuť, velmi výrazně hořká, velmi málo kyselá a průměrně trpká	velmi nepříjemná chuť, velmi výrazně hořká, velmi málo kyselá a výrazně trpká
dobře 60 %	uspokojivě 56 %	dobře 68 %
+	+	○
○	○	++
uspokojivě 50 %	velmi dobře 83 %	uspokojivě 43 %
+	++	+
—	+	—
+	+	—
nedostatečně 10 %	dobře 70 %	dostatečně 30 %
20,9	23,9	19,1
×	Robusta	Robusta
Ahold Coffee Company, Holandsko	Kraft Foods CR s.r.o. provozovna Valašské Meziříčí	Ahold Coffee Company, Holandsko
19.07.2013	01.03.2013	02.10.2013

vítěz testu
 výhodný nákup

Můj dědeček pil kafe z melty, jinak to nešlo tenkrát, poněvadž děda nebyl žádný arabskej šejk nebo italskej obchodník s bílým masem, nýbrž obyčejnej dělník v železárnách, kam každý ráno v šest dorazil s plechovou bandičkou a vikslavantovou aktovkou. V bandičce byl asi litr černý kávy z melty, v aktovce dva krajíce chleba – kolikrát i něčím namaзанý. To stačilo vyrobit dědovi tolik energie, aby on zas stihl vyrobit naplánované počet plechů na válcovací stolici Duo.

Mně kafe z melty nechutnalo, ani když se do něj přililo kozí mléko, ale já zas nemusel k té stolici a na to, co jsem přes den prováděl, jsem měl energie dost. Až moc. Ovšem všiml jsem si, jak si děda v neděli nebo ve svátek pochutnával na pravý zrnkový kávu, kterou babička umlela v takovém zeleným kafemlejnků, na kterej nikdo nesměl sahat. Protože jsem ho měl rád (dědečka, ne kafemlejnky), rozhodl jsem se, že budu pilně sbírat papír a barevné kovy a mandelínku hramborovou, abych si vydělal miliony, za něž bych nakoupil vagon zrnkový kávy a dal ho dědovi pod stromeček. Šlo to pomalu – a když už jsem ho skoro měl, vždycky padl na nečekaný vydání: mejdličko, fialkový bonbóny, eskymo a tak. Jednou neměli mejdličko, takže jsem při albánským filmu Skanderbeg cucal kávový zrna, a to mi vnukl nádherný nápad, že bych moh dědovi tu kávu vypěstovat! Ne z těch zrn, co jsem dumal v puse, tak hloupej jsem nebyl, nýbrž z těch pravejch a ještě neupražených – vidíte, že jsem byl dokonce velice chytřej! Určitě by to šlo, za války si přece děda pěstoval na zahrádce tabák a to je taky pěkně exotická rostlina.

Zašel jsem do místní lidové knihovny, abych si půjčil příručku o pěstování ká-

vovníků, jenomže tam nic takovýho neměli, i když jsem jim tvrdil, že to napsal Mičurin a že to tam tudyž mít musí. Měli tam akorát Žil jsme na Čukotce, což se dalo brát jako příručka, jak přežít mrazy, jenže u nás stejně tolik nemrzlo. Nesehnal jsem ani kilo nepražených kávových zrněk, ačkoliv jsem napsal do Pražíren kávy národní podnik, že je náš pionýrský oddíl nutně potřebuje k vědeckému pokusu, s pozdravem Světu mír! Mezitím, co jsem marně čekal na odpověď, jsem se od podivínského Lády Vokurky dozvěděl, že káva pochází z Etiopie, kde se dřív smíchaná se zvířecím sádlem mazala na chlebový placky k odpolední svačtině. Láďovi se sice moc věřit nedalo, ale já věděl, že Etiopie existuje a že je tam Haile Selassie císařem, tak jsem mu taky napsal, že náš pionýrský oddíl československo-etiopejského přátelství potřebuje kilo kávových zrněk pro pokusné políčko... Haile se taky neozval a mě vyloučili z pionýra, děda šel do penze a nemusel každý den vydávat litr energie, takže si dopřával opravdovou kávu, a ta zachutnala i mně. Nakonec mi došlo, že bych na padesátým stupni severní šířky stejně žádný plodící kávovník nevypěstoval, a tak jsem se smířil s tím, že budu do smrti odkázanej na kafe z krámu.

Ono to dneska není tak špatný, krámů je hodně a káv nepřeborně, takže je mi akorát líto, že nemůžu jednu značku po druhý vychutnávat s důdou a dohadovat se, která je nejlepší. Teď si zrovna vařím kafe, co údajně pochází z Guatemaly, voní krásně... posadím se do křesla, budu usrkávat... a snad už konečně dočtu Žil jsem na Čukotce, abych to moh vrátit do knihovny.

Zdeněk Rosenbaum

Informační servis

Kam v Evropě na lyže

Chcete do velkého rušného střediska s komplexními službami, nebo máte radši menší klidnější areály? Právě tato volba může být alfa a omegou kvality vaší zimní dovolené. Pomocí s výběrem zimní dovolené může rozsáhlý průzkum služeb a cen téměř 400 lyžařských středisek z 26 zemí Evropy. V době, kdy české domácnosti šetří, je dobré vědět, že tuzemské areály jsou z nejlevnějších v Evropě.

České ski areály vyšly z rozsáhlého průzkumu sítě Evropských spotřebitelských center jako jedny z nejlevnějších v Evropě hned v několika ohledech. Průměrná cena za denní skipas je v Evropě kolem 30 eur, v Česku je průměr 16 eur, tedy 400 Kč. Nejnížší cena denního skipasu v kategorii od 2 do 10 kilometrů sjezdových tratí je v krkonošských Klínech 12 eur (300 Kč) za tři a půl kilometru tratí. Ve srovnatelných slovenských areálech je cena o čtyři eura vyšší. Mezi pěti nejlevnějšími areály byly v konkurenci rakouských, polských či skandinávských středisek další čtyři české.

V kategorii od 11 do 25 km patří mezi pět nejlevnějších také krkonošský ski areál Horní Domky/ski areál Studenec a lyžařský areál Bonera Ramzová v Jeseníkách s denními skipasy v ceně 20, respektive 23 eur.

Šestidenní skipas stojí v Evropě v průměru kolem 150 eur, v Česku 80 eur. V desítku celkově nejlevnějších

areálů je v tomto ohledu sedm českých včetně „vítězných“ Trojáku (45 eur) a „Li Čápa“ (46 eur), které sice nabízejí necelé 3 km sjezdovek, ale mají přinejmenším večerní lyžování, sjezdovku s měřením času a půjčovnu lyžařského vybavení.

Nejvíce kilometrů tratí, konkrétně 25, nabízí mezi zúčastněnými českými středisky ski areál Špindlerův Mlýn, kde denní skipas vyjde na 30 eur a šestidenní skipas na 132 eur, čímž se řadí mezi třetinu nejlevnějších středisek Evropy. Toto vysoko položené a vyhledávané krkonošské středisko nabízí vedle pestrých možností sportovního vyžití i to, co dnešní lyžaři stále více vyžadují, tedy komplexní doplňkové služby typu wellness, rušný noční život a podobně.

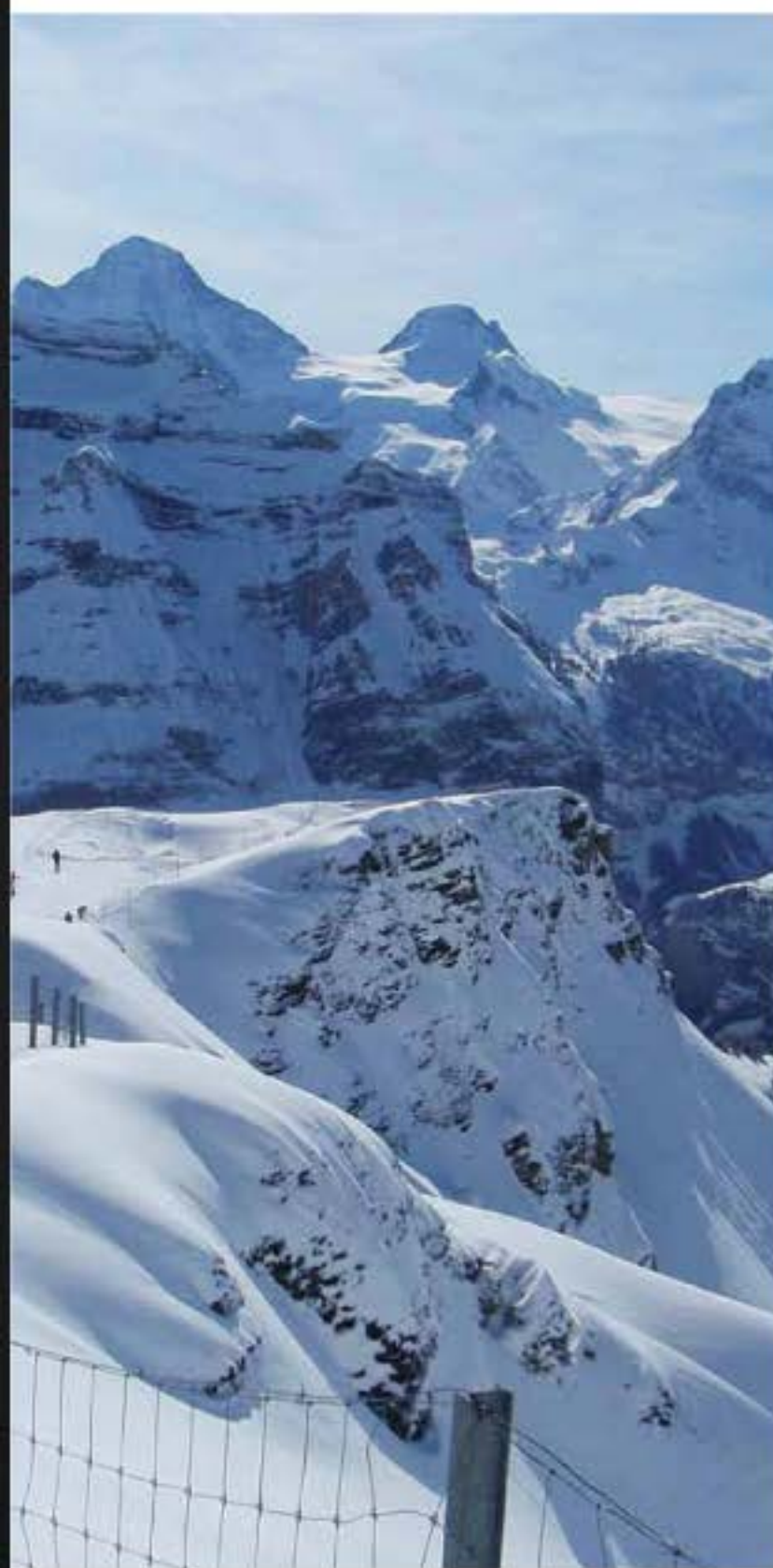
Průzkum naznačuje, že na českých horách dostanou milovníci zimních sportů za svoje peníze hodnotné služby, včetně večerního lyžování ve většině zúčastněných středisek, zábavních prvků, postupných inovací vleků a lanovek a podobně.

Tuzemské svahy jsou vhodné pro méně náročné lyžaře a vzhledem k délkám tratí také pro rodiny s dětmi; a to i díky mnoha lyžařským školám.

Lyžování pro fajnšmekry

Nejdražší střediska jsou tradičně v alpských zemích. Dospělí lyžaři zaplatí od 45 do 62 eur za denní skipas v areálech a propojených ski regionech s délkou sjezdových tratí od 65 km (švýcarský Fiumserberg) až do

1200 km (italské Dolomity Superski). Nejnákladnější lyžování je podle průzkumu ve švýcarském středisku Matterhorn Ski Paradise s denním skipasem za 62 eur a délkou trati 360 km.

Co se týká ceny šestidenních skipasů, nejvíce stojí opět Matterhorn, konkrétně 309 eur. Zde by, s nadsázkou řečeno, platilo i české úsloví o vysokohorské přirážce, protože Matterhorn má ze středisek zúčastněných v průzkumu také nejvýše položenou stanici v nadmořské výšce 3883 metrů.

Střediska v této „luxusní“ kategorii nabízejí velké množství zábavních prvků a různých typů svahů, včetně těch s hlubokým sněhem a určených pro freeride.

I alpské země však nabízejí menší ski areály, a tak se např. v sousedním Rakousku cena denního skipasu pohybuje v průměru kolem 36 eur a cena šestidenního skipasu pro dospělého kolem 178 eur. Ve slovenských areálech se lyžuje v průměru za 19 eur na den a za 80 eur na šest dní.

Vhodné je vždy pečlivě porovnat ceny vícedenních skipasů a slevy poskytované dětem, mládeži, seniorům a celým rodinám. Dají se tak během týdenní dovolené ušetřit tisíce korun.

Zábava pro všechny

Kromě cen skipasů či délky sjezdovek mohou být zajímavým ukazatelem pro výběr místa zimní dovolené také doplňkové či nadstandardní služby jak přímo na sjezdovkách, tak ve městě či obci, kde se daný ski areál nachází.

Především větší lyžařské areály nabízejí na sjezdovkách zábavní prvky, jako jsou kickery, railly a hoxy, na kterých se mohou vydovádět především mladí sjezdaři či snowboardisté. Náročnější lyžaři budou hledat možnosti jízdy v bouřích, freestyleového lyžování či sjezdovky s hlubokým sněhem. Jiným k povyražení postačí stálá závodní sjezdovka nebo sjezdovky s úseky, kde si mohou měřit čas své jízdy. Tyto možnosti hojně nabízejí alpská a především rakouská střediska, ovšem v Česku se dá mnohé z uvedeného najít například v krkonošském Benecku. Řadu zábavních prvků pak nabízí vedle Špindlerova Mlýna také jesenický Kraličák, krušnohorský Boží Dar-Neklid nebo i areál Soláň-Karolinka ve Vsetínských vrších.

Zajímavý zážitek se naskytá při večerním lyžování, ale osvětlená sjezdovka není nutnou samozřejmostí. Bez osvětlení je totiž 40 % v průzkumu zúčastněných ski areálů. Je proto dobré si dostupnost této služby zjistit.

Některí členové rodiny či skupiny lyžařů nemusejí nutně strávit celý týden na sjezdovce, a tak uvítají rozptýlení v podobě návštěvy krytého bazénu, kluziště nebo dokonce možnosti svázat se na saních tažených psy či koňmi. Takovou možnost mají v České republice například v krkonošském Špindlerově Mlýně, Bedřichově a Tanvaldském Špičáku v Jizerských horách, Klepáčově v Jeseníkách, ve slezském Bukovci a na dal-

Mnohé ski areály se spojují do takzvaných ski regionů, aby tak zvýšily svoji atraktivitu. Lyžaři s jedním vícedenním skipasem tak dostávají šanci využít více areálů v celé oblasti. Například italská oblast Dolomiti Superski nabízí 1200 km sjezdovek v celé provincii, podobně rakouský špičkový ski region Kärnten-Osttirol nabízí přes 1000 km sjezdovek ve 32 ski areálech. Přístup do více areálů ski regionu zaručuje už jedenapůl či dvoudenní ski pas, ale někdy je potřeba zakoupit až sedmidenní permanentku. Důležité je uvědomit si, že cesta z jednoho střediska do druhého může někdy zabrat i skoro celý den. Je proto otázkou, zda je takové pojetí lyžování vhodné například pro rodiny s dětmi. Lyžař, který se obejde bez tak pestré nabídky a pečlivě si vybere jeden areál či menší region šitý na míru jeho potřebám, může ušetřit spoustu peněz. Možnost lyžovat v celém ski regionu na více kilometrech sjezdovek se totiž může výrazně promítat i do ceny skipasu. Někde si také připlatíte „za jméno střediska“, ve kterém lyžujete.

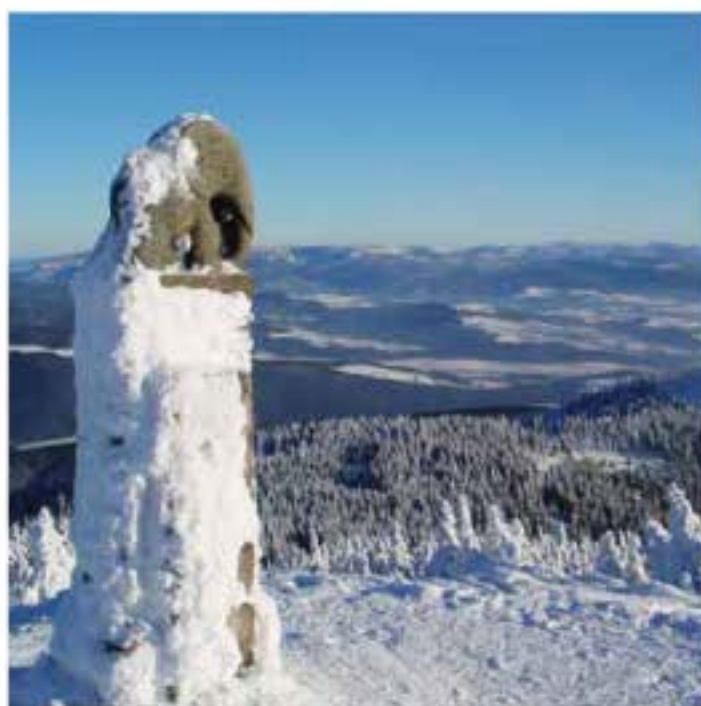
■ Zvažte, co opravdu potřebujete. Velká alpská lyžařská střediska nabízejí stovky kilometrů sjezdovek, řadu zábavních prvků na sjezdovkách a pestré doplňkové služby. Jsou tedy vhodné pro vášnivě lyžaře, kteří chtějí něco navíc. Rodiny s malými dětmi spíše uvítají malé středisko s kratšími svahy a nižšími cenami.

■ Věnujte čas výběru místa zimní dovolené. Průzkum sítě ESC je pouze orientačním vodítkem. Doporučujeme podívat se na webové stránky lyžařských středisek. Internetové adresy všech 1200 oslovených ski areálů najdete na www.dtest.cz/lyzarska-strediska.

■ Hledejte slevy. S předstihem si zjistěte, co je potřeba k získání slevy na cenu skipasu (průkaz studenta atp.). Ski areály poskytují rodinné slevy, slevy pro děti, teenagery i seniory či speciální časově omezené slevy. Díky pečlivému porovnání cen můžete ušetřit tisíce korun.

■ Myslete na pojištění. Připojištění pro případ nehody se může v nepříjemné situaci hodit. Například zapojení helikoptéry do převozu raněného z hor může stát od 4000 do 8000 eur.

■ Pamatujte si číslo 112. Jde o celoevropské telefonní číslo tísňového volání.

ších místech. Na Slovensku se takto svezete třeba v Nizkých Tatrách Donovalech či Jasné.

Skibusy a půjčovny

K některým, především větším ski areálům vozí lyžaře skibusy. Zdarma je to v Česku k ještědu, k areálům Ski areny Jizerky nebo jesenickému Ski areálu Avalanche. Jinde je k bezplatnému svezení autobusem potřeba platný ski pas, jako třeba ve Ski Lucifer v Josefově Dole.

Moderní je si různé věci půjčovat a lyžování není výjimkou. Ve většině evropských středisek je možné zapůjčit si veškeré potřebné lyžařské vybavení, tedy skoro vše, na čem lze jezdit, včetně bot a sjezdařských přileb. Není to ovšem samozřejmostí a i v některých velkých italských a švýcarských

střediscích dle jejich vlastních informací půjčovny nejsou.

Kolem většiny sjezdových areálů vedou běžecké tratě, takže lze snadno kombinovat sjezdové lyžování s běžeckým, které je vhodné pro relaxaci a zklidnění a pro bližší poznání krásy navštívené oblasti.

Na běžky zdarma i za poplatek

I v českých krajích se občas vedou debaty o tom, zda by se jízda po upravovaných běžeckých tratích měla pro lyžaře zpoplatnit, aby se tak snadněji financovala jejich údržba. Někteří běžkaři jsou proti tomu, jiní by menší poplatek za zážitek z pohodlné jízdy lesy či po hřebenech ochotně dali. Většina běžeckých tratí v Evropě je přístupná zdarma, ale průzkum sítě Evropských spotřebitelských center ukázal, že jsou

místa, kde je vstup na ně zpoplatněn. Ceny jsou zhruba od 2 do 10 eur na den, přičemž nemusí nutně záviset na délce trati. Například v Itálii zaplatí běžkař 5 eur na den za 8 kilometrů trati v areálu Alagna Valsesia a stejnou částku vydá i za 200 kilometrů trati v Hochpustertalu. V některých lokalitách lze využít i cenově výhodnější několikadenní tarify.

Jistotou pro peněženku zůstávají české hory, kde se běžkuje bezplatně. Mezi zúčastněnými tuzemskými středisky nabízí nejvíce kilometrů krušnohorská Lesná, konkrétně 55 km na 6 tratích v nadmořské výšce až 900 metrů. V okolí krkonošského skialareálu Horní Domky/Studenov se lze až v tisíci metrech nad mořem prohnět na 37 kilometrech tratí upravených jak pro klasický styl, tak pro bruslení. Doslova ve stopách nejlepších běžkařů světa pak mohou zájemci zdarma jezdit i na pěti kilometrech tratí v libereckém areálu Vesec.

Pro pestrý, či spíše dlouhý výběr běžeckých tratí za hranicemi ČR lze vyjet do tyrolské oblasti Kitzbüheler Alpen s 23 tratěmi o celkové délce 250 kilometrů v nadmořské výšce kolem 700 metrů nebo do švýcarského Engadin St. Moritz, kde si běžkaři mohou vybrat z 68 tratí o celkové délce 247 kilometrů. Italské středisko Dolomiti Nordic Ski s 236 kilometry je sice ve stejné nadmořské výšce, tedy téměř 2000 metrů, ale dostat se k tratím lze jen pomocí

Barvy sjezdovek

Modrá – „snadná“ se sklonem maximálně 25 %

Červená – „střední obtížnost“ se sklonem 25–40 %

Černá – „vysoká obtížnost“ se sklonem více než 40 %

Zelená – v některých zemích tak označují svahy pro začátečníky, například ve francouzském Val d'Isère.

lanovky. Tato nutnost platí i pro některé jiné oblasti, což může vysněné projížďky na vrcholcích hor prodražit. Proto je vhodné si předem zjistit cenu za přesun lanovkou.

Nejvýše položené běžecké tratě v nadmořské výšce až 3000 metrů má rakouské Zell am See – Kaprun v oblasti Salcburku, takže našinec si může celkem snadno vyzkoušet i skutečné vysokohorské podmínky.

Vybírejte pečlivě

Každý areál má své výhody a nevýhody a jejich posuzování může být velmi subjektivní. České hory nabízejí ze své povahy spíše kratší a užší sjezdovky a ski areály pak i nižší ceny, alpské velehory zase skýtají několikakilometrové svahy, ale dovolená tam vyjde na víc peněz, a to včetně nákladů na dopravu a ubytování. Týdenní pobyt s polopenzí ve tříhvězdičkovém hotelu může čtyřčlennou rodinu přijít na dva tisíce eur, v přepočtu zhruba padesát tisíc korun. ✕

www.dtest.cz/lyzarska-strediska

Na webu dTestu naleznete kompletní přehled všech středisek zahrnutých do průzkumu. Výsledky je možné filtrovat podle nejrůznějších kritérií a vybrat si tak ten správný areál pro vás.

Rozsáhlá Zpráva o lyžování v Evropě 2012/2013 je výsledkem dotazníkového průzkumu téměř 400 lyžařských středisek z 26 zemí Evropy. Zaměřuje se na sjezdové, běžecké i kryté areály, uvádí ceny denních i vícedenních skipasů, délky tratí, služby a vybavení jednotlivých středisek. Průzkum nepokrývá všechny ski areály Evropy, účast v průzkumu byla dobrovolná.

Elektronické dotazníky byly rozeslány do více než 1200 lyžařských středisek v 26 zemích Evropy. Dotazník pro sjezdové ski areály obsahoval 40 otázek, pro běžecké areály 20 otázek a pro kryté areály 30 otázek.

Přijato a zpracováno bylo 378 vyplněných dotazníků. Z ČR přišlo 48 odpovědí včetně deseti běžeckých areálů.

Výsledkem je podrobný přehled cen ski pasů, služeb a vybavení v zúčastněných areálech, propojených ski regionech i jejich okolí.

Ceny v průzkumu byly počítány v euru. Přepočet z českých korun je podle kurzu platného v srpnu 2012.

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Islandu či Norska.

Kontakty na ESC pro ČR
Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz; telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

Finance

Ze spotřebitelských úvěrů si nevyberete

Vánoce jsou za námi a pro mnohé to mimo jiné znamená, že nastal čas splácet zakoupené dárky i s nemalými úroky. Pro radost svých blízkým mnozí sáhnu i hodně hluboko do kapsy a někdy i hlouběji, než je zdravé. Bohužel, vybrat si výhodnou půjčku je, i přesto, že podle reklamy je taková každá, téměř nadlidský úkol.

Spotřebitelské úvěry a nákupy na splátky jsou způsobem, jak si jednorázově rozšířit své finanční možnosti – za cenu toho, že se vám pak na nějakou dobu ještě o něco sníží. Snadno se můžete dostat do dluhové spirály, kdy vytloukáte klín klínem a dále se zadlužujete. Tato dluhová past může snadno končit exekucí. V některých případech se ale úvěr jednoznačně vyplatí. Především tehdy, pokud jej ve velmi blízké době splatíte a pomůže vám překlenout krátké období nedostatečného příjmu. Jak jsme, nikoliv překvapivě, zjistili, nabídky bank a úvěrových společností obezřetnému finančnímu plánování vůbec nepomáhají a ani internetové kalkulačky často neumožní smysluplné a správné porovnání jednotlivých nabídek.

Kde vzít informace?

Reklamy na letácích, billboardech a na internetu lákají na nízké úrokové sazby. Spotřebitelský úvěr s úrokem již od 6,9 % nezní jako špatná volba. Úsměv na tváři trochu povadne,

když zjistíte, že celkové náklady po započítání všech poplatků (RPSN) jsou 22,08 %. Proto mají poskytovatelé spotřebitelských úvěrů povinnost uvádět v reklamních nabídkách výsledný úrok po započítání všech poplatků jako roční procentní sazbu nákladů (RPSN). Ta je u spotřebitelského úvěru hlavním směrodatným údajem o jeho ceně.

RPSN, kterou uvidíte v reklamě, ale jen tak nedostanete. Zákon stanoví, že se musí jednat o RPSN, kterou je možné získat v případě uvedeném v reklamě. Ten ale vůbec nemusí odpovídat vaší situaci. Běžně se uvádí sazba pro ty nejlepší zákazníky a pokud nepatříte k nejlepší příjmové skupině, která úvěr vlastně ani nepotřebuje, takovou sazbu jen tak nezískáte.

Podívali jsme se tedy na kalkulačky na webových stránkách, abychom zjistili více. Ani tam jsme nepochodili o mnoho lépe. Podmínky informování podle zákona platí pro reklamní nabídky, což nemusí nutně být internetové kalkulačky. Podle hesla „co není zakázáno, je dovoleno“ jsou tedy informace v online kalkulačkách mnohdy nedostatečné nebo zavádějící.

„Výpočet je pouze orientační, konkrétní parametry půjčky budou uvedeny v předmluvních informacích a ve smlouvě o úvěru.“ Takovou nebo podobnou formulkou se nedostatečné informování omlouvá. Skutečně směrodatné informace získáte, až když si po-

žádáte o úvěr a banka vyhodnotí vaši žádost, tedy těsně před samotným podpisem smlouvy.

Vydali jsme se tedy do terénu. V testovaných institucích jsme osobně žádali o úvěr, abychom zjistili, která nabídka je nejvýhodnější.

Trh srovnávání nepřeje

Zatímco při nákupu zboží je běžné nejprve požadovat informace a pak nakupovat, u spotřebitelských úvěrů je tomu naopak. Poté, co jsme navštívili dvě banky a požádali o úvěr, bylo nám ve třetí řečeno, že na úvěr nemáme nárok, protože bankovní registry již vykazují příliš mnoho žádostí.

Jinými slovy: směrodatné informace o spotřebitelských úvěrech není možné získat od několika poskytovatelů současně. S tím, že by byl spotřebitel natolik

Modelová situace

Pan Višner si chce půjčit 30 000 Kč. Prostředky chce dostat v hotovosti, aby nebyl při nákupech nijak omezen. O žádné provázané produkty (pojištění, účet) nemá zájem, je ochoten si je pořídit pouze pokud to u dané instituce jinak nejde. Počítáno podle nabídek internetových kalkulaček jednotlivých institucí.

modelový příklad: úvěr	
instituce	produkt
Raiffeisen Bank	Osobní půjčka
mBank	mPůjčka plus
Cetelem	On-line půjčka
CitiBank	CitiPůjčka
Komerční banka	Osobní půjčka
HomeCredit	Online půjčka
Komerční banka	Perfektní půjčka
Česká spořitelna	Půjčka
UniCredit Bank	Presto půjčka
ČSOB	Půjčka na cokoliv
GE Money	Expres půjčka

uvědomělý a obešel si více poskytovatelů, se u tohoto produktu vůbec nepočítá. Proto vám nezbyvá, než vybírat poskytovatele z informací v kalkulačkách. Ty sice neberou vždy v úvahu vše, co ovlivňuje výslednou sazbu, ale i tak vám o charakteru poskytovatele půjček snad přece jen něco napoví.

Samotnou půjčku nedáme!

Stejně jako u jiných finančních služeb bývá i poskytnutí spotřebitelského úvěru vázáno na pořízení dalších finančních produktů nebo služeb. Pojištění je někdy automatickou součástí balíčku a jeho cena je obsažena v úrokové sazbě (tj. je „zdarma“). Pouze UniCredit Bank požaduje povinné pojištění nad rámec úrokové sazby. Sjednání pojištění splácení bývá často kom-

penzováno slevou na úrokové sazbě.

Horší je to s běžným účtem. Pouze sedm z dvanácti testovaných institucí vám poskytne úvěr, pokud u ní nemáte (nebo nechcete mít) účet (z toho čtyři jsou nebankovní instituce, které běžné účty nenabízejí).

Při testu jsme vycházeli z toho, že o další služby nemá žadatel zájem a veškeré nutné provázané služby proto pouze zvyšují cenu úvěru (vyjádřenou RPSN).

Co nám kalkulačky (ne)poví

Většina testovaných kalkulaček obsahovala veškeré potřebné informace a kontrolní výpočet RPSN ukázal, že v tomto bodě se většinou nelže. Vytknout bychom mohli snad jedině to, že se do RPSN často nepočítají (nepovinná) pojištění schopnosti splácet. Výjimkou,

která potvrzuje pravidlo, je kalkulačka ČSOB, která neuvádí pojistné, úrokovou sazbu, RPSN ani celkově zaplacenou částku.

A co ostatní poskytovatelé?

Do srovnání jsme zařadili poskytovatele, kteří mají na internetu kalkulačku a kteří poskytují úvěr v požadované výši a na požadovanou dobu. Na trhu ale působí mnoho nebankovních společností, které se zaměřují především na méně bonitní klienty. Zatímco firma Ferratum dnes na billboardech nabízí půjčku 10 000 Kč na 30 dní s RPSN 3113 %, na stránkách kouzelnapujcka.cz nalezneme extrémní raritu: při půjčce 1000 Kč na dva dny je RPSN bizarních 2,7 triliónu procent. *Šimon Fineman, think-tank TANK*

Ir ve výši 30 000 Kč se splatností 2 roky

měsíční splátka celkem	úroková sazba	uvedená RPSN	vypočítaná průměrná RPSN	celková platba podle nabídky	vypočítaná celková platba	předčasné splacení úvěru	pojištění	povinnost zřízení běžného účtu	přeplatíte
1454 Kč	14,90 %	16,00 %	16,03 %	34 896 Kč	34 896 Kč	bez sankcí	základní pojištění v ceně	možnost – sleva 1 % z p.a.	4896 Kč
1467 Kč	15,90 %	18,92 %	17,07 %	35 219 Kč	35 208 Kč	bez sankcí	nepovinné	ano	5208 Kč
1510 Kč	18,84 %	20,56 %	20,56 %	36 240 Kč	36 240 Kč	0,5 %–1 %	nepovinné	ne	6240 Kč
1547 Kč	15,99 %	23,80 %	23,59 %	37 128 Kč	37 128 Kč	0,5 %–1 %	nepovinné	ne	7128 Kč
1558 Kč	9,11 %	22,60 %	24,50 %	36 482 Kč	37 392 Kč	bez sankcí	možnost získat zdarma	ano	7392 Kč
1568 Kč	18,15 %	25,40 %	25,32 %	37 632 Kč	37 632 Kč	bez sankcí	nepovinné	ne	7632 Kč
1573 Kč	15,90 %	21,40 %	25,74 %	36 276 Kč	37 752 Kč	bez sankcí	možnost získat zdarma	ano	7752 Kč
1558 Kč	17,80 %	26,41 %	26,24 %	37 845 Kč	37 792 Kč	0,5 %–1 %	nepovinné	ne	7792 Kč
1586 Kč	6,40 %	27,34 %	27,64 %	38 333 Kč	38 304 Kč	bez sankcí	povinné	ano	8304 Kč
1647 Kč	neuváděna	neuváděna	31,92 %	neuváděno	39 528 Kč	bez sankcí	nepovinné	ano	9528 Kč
1644 Kč	18,90 %	34,00 %	34,00 %	39 951 Kč	39 951 Kč	0,5 %–1 %	nepovinné	ano	9951 Kč

Menší úvěry

Výše půjčky se u většiny běžných spotřebitelských úvěrů pohybuje mezi 20 a 300 tisíci korun. A co v případě, že chcete půjčit méně?

Pak nezbyvá než vzít si úvěr u některé ze splátkových společností. Ty nabízejí tisíce úvěrových produktů, jejich podmínky jsou si ale podobné jako vejce vejci. Jejich výše se může pohybovat mezi 7000–100 000 Kč, v závislosti na zboží, které za ně pořídíte. Jedná se o následující typy.

Standard

Pod tímto typem produktu se skrývá široká škála úrokových sazeb a RPSN, které můžete dostat. Obecně platí, že nejmenší RPSN zaplatíte u úvěru na dlouhou dobu a na vysokou částku (a naopak). Sazba také závisí na vaší očekávané schopnosti splácet. RPSN se u Standardu pohybuje většinou mezi 30–40 %.

„Lepším klientům“ a v rámci obchodních a propagačních akcí nebo skrze vybrané distributory se nabízejí tyto typy akčních sazeb.

1/10

U tohoto produktu musíte mít alespoň desetinu prostředků na koupi daného zboží, stejná částka se pak také měsíčně splácí a stejnou částku přeplatíte jako úrok. Navýšení je přesně 10 %, RPSN po započtení

všech poplatků je asi 24 % (zhruba dvojnásobek roční úrokové sazby), nebereme-li v úvahu pojištění, které může být povinné. Jedná se o poměrně výhodný druh úvěru.

Procento

Platí se navýšení 1 % měsíčně, délka úvěru je různá, při délce úvěru deset měsíců je tedy stejné RPSN jako u produktu typu 1/10.

Nulové navýšení

Úvěry tohoto typu mohou mít skutečně RPSN 0 %, tedy vrátíte skutečně tolik, kolik jste si půjčili. Buďte však obezřetní – často bývá podmínkou nulového navýšení velmi rychlé splacení, což může být pro mnohé například po Vánocích problémem. Pokud nestihnete splatit včas, přicházejí často podmínky, které nejsou ani trochu výhodné. ✖

Kalkulačky na www.dtest.cz

Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr (RPSN)

www.dtest.cz/rpsn

Spočítejte si náklady úvěru, jinými slovy kolik zaplatíte každý rok navíc za půjčené peníze. Pouze znalost úroku ke srovnání produktů totiž nestačí. Až po přičtení dalších poplatků zjistíte, jak na tom nabízený úvěr ve skutečnosti je.

Ceny elektřiny

www.dtest.cz/elektrina

Srovnávací databáze dodavatelů elektřiny je určena pro běžné spotřebitele, kteří chtějí mít přehled o nabídkách jednotlivých dodavatelů, aniž by museli porovnávat jejich ceníky či komukoliv sdělovat své osobní údaje.

Spotřebu lze srovnat dle přesných údajů například z posledního vyúčtování anebo jen odhadem dle velikosti bytu a způsobu vytápění.

Součástí srovnávače jsou i vybrané informace ze smluv a obchodních

podmínek, na které je dobré dávat pozor. V záplavě textu smluvní dokumentace se mnohdy důležitá informace ztratí, ale s námi ji nepřehlédnete.

Tarify mobilních operátorů

www.dtest.cz/tarify

Oblíbená kalkulačka se srovnáním nabídek mobilních tarifů všech operátorů. Umožňuje nastavení všech požadovaných parametrů, jako je počet minut volání, počet SMS a objem internetových dat. Kalkulačka prozradí nejen to, kolik vás bude vybraný tarif stát, ale upozorní i na případná problematická místa v tarifních podmínkách, abyste nebyli s prvním vyúčtováním nepříjemně překvapeni.

Spořicí účty

www.dtest.cz/ucty

Poradíme vám, který spořicí či termínovaný účet je nejlepší pro uložení vašich peněz – kde je nejlepší úrok, jak je vklad pojištěn a jaké nástrahy na vás číhají v obchodních podmínkách. ✖

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů a další
informace najdete na
www.dtest.cz.**

Auto + doprava	
Crash testy	8/11
GPS navigace	2/12; 8/12
Letní pneumatiky	3/11; 4/12
Zimní pneumatiky	10/11; 10/12

Děti	
Autosedáčky	6/12; 11/12
Dětská jízdní kola	3/11
Dětská odrážedla a odrážecí kola	7/10
Dětské melaminové nádoby	3, 4/08
Dětské nočníky	9/08
Dětské postýlky	12/09
Dětské sportovní kočárky	4/09
Chůvičky	7/11
Opalovací přípravky pro děti	8/10

Domov + zahrada	
Domácí pekárny	1/09; 9/12
Chladničky	9/09; 6/12
Kávovary	12/10
Kuchyňské kráječe	2/09
Kuchyňské roboty	10/10
Mikrovlnné trouby s grilem	10/11
Myčky nádobí	9/11; 10/12
Napařovací žehličky a parní stanice	4/11
Odstraňovače skvrn	3/09
Parní hmoč a trouby	2/12
Prací koule a mýdlové ořechy	1/12
Prací prostředky	12/11
Pračky s předním plněním	5/11; 2/12
Pračky s vrchním plněním	8/09
Příklepové a akumulátorové vrtačky	1/12
Přimočaré pily	5/11
Ruční šlehače	4/12
Sekačky benzínové a robotické	4/11
Sekačky elektrické	4/12
Schůdky do domácnosti	4/09
Sklokeramické varné desky	10/09
Sušičky prádla	12/12
Šicí stroje	2/11
Štípače dřeva	12/11
Tablety do myček nádobí	3/08
Úsporné zdroje světla	4/12
Vysavače	9/11; 9/12
Zahradní drtiče	8/11
Zahradní nůžky	9/10

Obraz + zvuk	
Baterie a nabíječky	12/10; 1/11
Bezdrátové headsety	8/12
Blu-ray přehrávače	10/11; 9/12
Čtečky elektronických knih	1/11

Digitalizace zvukových nosičů	
Digitální fotorámečky	8/10
Digitální videokamery	1/10
Digitální videokamery	6/11
Domácí kino	11/11; 12/12
DVD přehrávače	2/10
DVD rekordéry	11/09
3D televizory	10/10
Externí pevné disky	9/10
Fotoaparáty s výměnnými objektivy	9/12
Hi-fi soupravy mini a mikro	8/10
Kompaktní fotoaparáty	9/11; 5/12
Monitory	1/11
MP3 dokovací stanice	1/12
MP3 a multimediální přehrávače	1/12; 12/12
Ochrana počítače	4/12
Sluchátka	10/11
Televizory	5/12; 10/12
Tiskárny multifunkční	5/11; 4/12
Videokamery	6/12

Telefony + počítače	
Mobilní telefony	4/12; 11/12
Mobilní telefony pro seniory	4/10
Navigace pro mobily	8/12
Tablety	11/12
Vodotěsné obaly	4/12

Volný čas + dovolená	
Běžecské bundy	10/12
Běžecské lyže	1/12
Carvingové lyže	11/10
Cyklistické přílby	5/12
Cyklocomputery	4/10
Digitální pianina	4/12
Chrániče zad	11/10
Lyžařská střediska	1/11
Lyžařské brýle	1/11
Spací pytle	5/11
Sporttestery	4/11
Trekkingová obuv	8/12

Zdraví + kosmetika	
Antiperspiranty	8/11
Daylong actinica	7/11
Elektrické holicí strojky	1/10
Holicí strojky a holítko	7/12
Krémy na ruce	10/10
Mezizubní péče	11/12
Měřiče krevního tlaku	1/11
Opalovací přípravky	6/11; 7/12
Spodní prádlo	5/12
Šampony pro barvené vlasy	6/12

Šampony	
pro regeneraci	8/10
Tělová mléka	11/10
Univerzální pleťové krémy	7/10
Ústní vody	2/10

Jídlo + pití	
Balené vody a pitná voda z kohoutku	10/09
Černý čaj	9/12
Čokolády	12/11; 7/12
Dětská menu ve fastfoodech	10/09
Dětské snídaněové cereálie	11/08
Instantní káva	10/11
Kečupy	9/11
Majonézy	12/12
Máslo	12/11
Med	5/12
Olivové oleje	10/12
Pstruzy	6/12
Rybí filety a filé	11/12
Rybí prsty	11/11
Smetany	3/12
Syrové kuřata	2/12
Šlehačky ve spreji	7/11
Tresčí játra	2/11
Tuňák v konzervě	3/11
Urně sladidla	10/11

Právo + finance	
Báňné účty	5/12
Cestovní pojištění	6/12
Dodavatelé el. energie	11/11
Dodavatelé plynu	8/12
Havarijní pojištění	10/11
Hypoteční úvěry	9/12
Hypotéky	2/12
Kupte si levnější plyn	4/11
Neviditelné poplatky	9/11
Otevřené podílové fondy	8/11
Pojištění nemoci a úrazu	2/11; 3/11
Spotřebitelské úvěry	1/12; 4/12
Spořicí účty	6/11
Starobní důchody	4/12
Stavební spoření	12/11; 12/12
Termínované vklady	7/11
Změna bankovního účtu	6/10
Životní pojištění	1/11

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu dTest
v ČR: 790 Kč**

**Roční předplatné časopisu dTest
v SR: 32,90 EUR**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
 - zdarma roční přístup do databáze více než 9500 výrobků otestovaných od roku 2005
 - přístup do online spotřebitelské poradny
 - speciální poradenskou linku s přednostním servisem
- Nyní navíc dárek! S prvním časopisem obdržíte zdarma praktickou brožuru „105 vzorů pro řešení spotřebitelských problémů“ v hodnotě 200 Kč.
- Pro srovnání: Ve stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 948 Kč bez uvedených výhod pro předplatitele.

Jak předplatné objednat?

Nabízíme několik možností:

- elektronicky: vyplněním objednávky na www.dtest.cz / www.dtest.sk
- telefonicky: na čísle 241 404 922
- zasláním SMS na číslo 604 558 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo poštovní PSČ obec e-mail
- výsledky některých testů a krátkodobé předplatné lze získat přes SMS; informace u jednotlivých testů na www.dtest.cz / www.dtest.sk

5 důvodů, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů na www.dtest.cz.

3. S předplatným dTestu se stanete součástí velké rodiny spotřebitelů, kterou jen tak někdo neoklame. Informujeme o nástrahách trhu a bojujeme za spotřebitelská práva.

4. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a usnadní život.

5. Pro zachování skutečné nezávislosti nezveřejňujeme žádnou reklamu. Příjmy z předplatného jsou hlavním zdrojem financování našich testů i ostatních aktivit.

www.dtest.cz

Nahlédnutí do dTestu 2–2013

Alternativní prací prostředky

Soda, sliz, mýdlo na praní či žlučové mýdlo. V testu se podíváme na to, zda se alternativy konvenčních pracích prostředků vyrovnají práškům a gelům a jak je to s jejich ekologickými dopady.

Tiskárny

Domácí tiskárna by měla umět tisknout v dobré kvalitě a s přijatelnými náklady. Minulé testy ukázaly, že i tiskárny za pár korun umí být úsporné. Jak je to s aktuálními modely?

Kysané zeli

Tradiční součást domácí kuchyně, cenný zdroj zdravotně prospěšných látek, ideální zimní potravina. Taková pověst provází kysané zeli. Podívali jsme se na zeli prodávané v obchodech, abyste věděli, jak dostojí své pověsti.

Zahradní pilky

Příprava zahrady na jaro zahrnuje i prořezávání stromů. Únor je měsícem zahájení jarních zahradních prací. Test prořezávacích pilek prozradí, která dobře řeže a dlouho vydrží. Připojíme i rady, jak správně pečovat o zahradu v předjaří.

změna vyhrazena

Testy pro dobré nákupy

Objektivně

Výrobky nakupujeme anonymně v běžné obchodní síti. Výrobci ani prodejci nemohou ovlivnit náš výběr. Testy probíhají v nezávislých laboratořích. Pro hodnocení výrobků použijeme objektivní kritéria.

Nezávisle

Náklady na testy a další naši činnost hradíme z předplatného a veřejných zdrojů. Spolupracujeme s největšími evropskými a světovými spotřebitelskými organizacemi.

Bez reklam

Inzeranti ovlivňují nezávislost médií. V našem časopise ani na našich webových stránkách žádnou reklamu nenajdete.